Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0259

Commissieverslag 2025 over Oekraïne

Resolutie van het Europees Parlement van 8 juli 2026 over het Commissieverslag 2025 over Oekraïne (2025/2259(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn eerdere resoluties over Oekraïne,

– gezien de conclusies van de Europese Raad van 24 juni 2022, waarbij aan Oekraïne de status van kandidaat-lidstaat is toegekend, van 15 december 2023, waarbij de opening van toetredingsonderhandelingen is bekrachtigd, en van 20 maart 2025,

– gezien zijn resolutie van 11 maart 2026 over de EU-uitbreidingsstrategie[1],

– gezien zijn resolutie van 21 januari 2026 over de uitvoering van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid — jaarverslag 2025[2] en zijn resolutie van 11 maart 2026 over de EU-uitbreidingsstrategie[3],

– gezien de faciliteit voor Oekraïne en het Oekraïneplan,

– gezien de gezamenlijke verklaring van commissaris Marta Kos en vicepremier van Oekraïne Taras Katsjka van 11 december 2025,

– gezien de routekaarten van Oekraïne inzake de rechtsstaat, de hervorming van het openbaar bestuur en de werking van democratische instellingen, alsook het actieplan ter bescherming van de rechten van personen die behoren tot nationale minderheden (gemeenschappen) in Oekraïne, dat in mei 2025 is goedgekeurd,

– gezien het nationaal programma voor de aanpassing aan het acquis, dat de Oekraïnse regering op 1 april 2026 heeft goedgekeurd,

– gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 4 november 2025 getiteld “Ukraine 2025 Report” (SWD(2025)0759)

---

1 Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0077.
2 Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0013.
3 Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0077.

en de begeleidende mededeling van de Commissie getiteld “Mededeling inzake het uitbreidingsbeleid van de EU voor 2025” (COM(2025)0690),

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0172/2026),

A. overwegende dat het Parlement zich in de krachtigste bewoordingen uitspreekt tegen de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die een flagrante schending vormt van het VN-Handvest en van de fundamentele beginselen van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht, zoals blijkt uit wijdverbreide en systematische oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, en de gedwongen deportatie van duizenden Oekraïners naar Russisch grondgebied, met name kinderen — daden waarvoor volledige verantwoording moet worden afgelegd en die gerechtigheid vereisen; overwegende dat het Parlement het recht van Oekraïne op soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit binnen zijn internationaal erkende grenzen steunt; overwegende dat Rusland Oekraïne is binnengevallen en de wrede oorlog die het tegen zijn buurland voert, elk moment zou kunnen beëindigen;

B. overwegende dat Rusland met politieke, materiële en militaire steun van zijn bondgenoten, met name Belarus, Iran, Noord-Korea en ook China, sinds 24 februari 2022 een grootschalige illegale, niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog tegen Oekraïne voert; overwegende dat Ruslands oorlog tegen Oekraïne al in 2014 begon met de illegale bezetting en annexatie van de Krim en de daaropvolgende bezetting van delen van de regio’s Donetsk en Loehansk;

C. overwegende dat de recente en aanhoudende schendingen door Rusland van de soevereiniteit van Europese staten bevestigen dat de doelstellingen van dat land veel verder reiken dan Oekraïne en een existentiële bedreiging vormen voor de vrijheid en democratie in Europa;

D. overwegende dat Rusland, ondanks een brede internationale veroordeling en ongekende sancties, zijn oorlogsinspanningen opvoert door middel van gerichte aanvallen op kritieke energie-infrastructuur, woongebouwen en civiele infrastructuur, alsook op cultureel erfgoed en religieuze plaatsen, zoals de Kyjevo-Petsjerska Lavra; overwegende dat miljoenen mensen in Oekraïne met beperkte elektriciteit, verwarming en stromend water de recente vriestemperaturen in de winter hebben overleefd; overwegende dat de door Rusland veroorzaakte milieuschade van de afgelopen vier jaar tevens verwoestende gevolgen heeft gehad voor de natuurlijke hulpbronnen en de kritieke ecosystemen in Oekraïne en voor de

gezondheid, de bestaanszekerheid en de veiligheid van zijn bevolking;

E. overwegende dat als gevolg van de Russische invasie momenteel meer dan 4 miljoen Oekraïners in de EU-lidstaten verblijven in het kader van het mechanisme voor tijdelijke bescherming en recht hebben op verblijf, toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting, medische zorg, sociale bijstand en onderwijs voor hun kinderen;

F. overwegende dat Oekraïne, door zich te verdedigen tegen Rusland, een aanzienlijke bijdrage levert aan de veiligheid van de Europese Unie; overwegende dat de EU en haar lidstaten sinds het begin van de grootschalige invasie de grootste verstrekker van financiële, economische, militaire en humanitaire bijstand aan Oekraïne zijn; overwegende dat de EU en haar lidstaten sinds het begin van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne ongeveer 75 miljard EUR aan militaire bijstand hebben verstrekt aan Oekraïne; overwegende dat de steun aan Oekraïne ook moet bijdragen tot de versterking van de Europese technologische en industriële defensiebasis (EDTIB) en tot de strategische autonomie van de Unie, en niet mag leiden tot een grotere afhankelijkheid van externe actoren;

G. overwegende dat de Russische Federatie sinds het begin van de illegale en voortdurende bezetting van delen van het Oekraïense grondgebied in februari 2014 de mensenrechten en fundamentele vrijheden in de tijdelijk bezette gebieden voortdurend en op grote schaal schendt;

H. overwegende dat zowel Oekraïne als internationale organisaties honderden executies van Oekraïense krijgsgevangenen door Russische troepen hebben gedocumenteerd; overwegende dat dergelijke executies ernstige schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten zijn die onder de Verdragen van Genève en het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof expliciet als oorlogsmisdrijven worden aangemerkt;

I. overwegende dat ten minste 20 000, en mogelijk zelfs 35 000, Oekraïense kinderen onder dwang zijn gedeporteerd naar Rusland en Belarus, of worden vastgehouden in tijdelijk bezette Oekraïense gebieden;

J. overwegende dat als reactie op de Russische aanvalsoorlog het Internationaal Centrum voor de vervolging van het misdrijf agressie tegen Oekraïne en het schaderegister voor Oekraïne zijn opgericht in Den Haag, en dat momenteel het Speciaal Tribunaal voor het Misdrijf Agressie tegen Oekraïne wordt ingesteld; overwegende dat de Commissie een voorstel heeft goedgekeurd waarmee de procedure voor de Europese Unie om stichtend lid van het Speciaal Tribunaal te worden, in gang is gezet; overwegende dat het Internationaal Strafhof Vladimir Poetin en Maria Lvova-Belova in staat van beschuldiging heeft gesteld wegens oorlogsmisdrijven;

overwegende dat een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne op 14 mei 2026 is geïnaugureerd in de marge van de 135e zitting van het Comité van Ministers van de Raad van Europa te Chișinău, Moldavië; overwegende dat de internationale schadevergoedingscommissie de capaciteit zal versterken om ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd voor internationale misdrijven die in en tegen Oekraïne zijn gepleegd en om het recht van Oekraïne op volledige vergoeding van de schade die voortvloeit uit de onwettige handelingen van Rusland te vrijwaren;

K. overwegende dat Oekraïne ondanks de aanhoudende Russische aanvalsoorlog — die duizenden doden geeft geëist, ernstige trauma's heeft veroorzaakt bij overlevenden, families van slachtoffers, veteranen en hun gezinnen en het maatschappelijk middenveld, vele steden en essentiële civiele infrastructuur in puin heeft gelegd en heeft geresulteerd in de voortdurende bezetting van delen van zijn grondgebied door Russische troepen — blijk geeft van een opmerkelijke veerkracht en vastberadenheid op zijn weg naar het EU-lidmaatschap, een keuze die de onwrikbare wil van het Oekraïense volk weerspiegelt;

L. overwegende dat de strijd van Oekraïne niet alleen gaat om het recht om in vrijheid te leven en vrijelijk zijn bondgenootschappen te kiezen, en niet alleen om zijn soevereiniteit, vrede, stabiliteit en veiligheid, maar ook om het behoud van de kernwaarden van de democratie onder existentiële druk; overwegende dat de weerbaarheid van de Oekraïense democratie uiteindelijk niet alleen zal worden beoordeeld aan de hand van haar vermogen om weerstand te bieden aan externe agressie, maar ook aan de hand van haar bereidheid om pluralisme, inclusiviteit, openheid en politieke diversiteit binnen het land te beschermen;

M. overwegende dat de Europese integratie van Oekraïne een strategische investering in vrede, veiligheid, democratie en welvaart voor het hele continent is; overwegende dat de onwrikbare steun van de EU voor de soevereiniteit, de territoriale integriteit en de onafhankelijkheid van Oekraïne niet afhankelijk is van het tempo waarin het land zich in Europa integreert;

N. overwegende dat de huidige criteria van Kopenhagen niet alleen formele aanpassing aan het EU-recht vereisen, maar ook doeltreffende uitvoering en bescherming van de grondrechten, de democratie en de rechtsstaat; overwegende dat het traject van elk land op weg naar integratie in de EU afzonderlijk moet worden beoordeeld en dat geen enkel land aan een ander land mag worden gekoppeld of als onderdeel van een pakket mag worden behandeld;

O. overwegende dat Oekraïne zich blijft inzetten om zijn wetgeving in overeenstemming te brengen met het EU-acquis en is doorgegaan met het nemen van maatregelen om hervormingen door te voeren, ondanks de Russische aanvalsoorlog; overwegende dat Oekraïne in

2025 voor 84 % uitvoering heeft gegeven aan de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne[4];

P. overwegende dat de Commissie heeft bevestigd dat Oekraïne het bilaterale screeningproces voor alle onderhandelingshoofdstukken heeft afgerond en klaar is om alle onderhandelingsclusters te openen, te beginnen met de cluster fundamentele kwesties;

Q. overwegende dat er vooruitgang is geboekt, maar dat er meer inspanningen nodig zijn om onder meer de rechtsstaat in Oekraïne te versterken en corruptie te bestrijden;

R. overwegende dat er voor een transparant en verantwoord gebruik van internationale financiële steun, Europese financiële steun en toekomstige wederopbouwfondsen nood is aan slagkrachtige, onafhankelijke en goed functionerende instellingen voor corruptiebestrijding, alsmede aan effectief democratisch toezicht waarbij het maatschappelijk middenveld en de sociale partners worden betrokken;

S. overwegende dat internationale deskundigen die werkzaam zijn bij commissies voor de selectie van rechters hebben bijgedragen aan het opbouwen van het vertrouwen van het publiek in het rechtssysteem door de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te versterken; overwegende dat de betrokkenheid van internationale deskundigen bij de selectie van de hoge kwalificatiecommissie voor rechters van Oekraïne op 1 juni 2025 is beëindigd;

T. overwegende dat de democratische instellingen van Oekraïne blijk hebben gegeven van aanpassingsvermogen door zelfs tijdens de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland en onder de staat van beleg te laten zien dat zij de belangen van de burgers blijven dienen en de hervormingen in het kader van de toetreding tot de EU blijven doorvoeren; overwegende dat het Parlement ingenomen is met aanwijzingen dat de voorbereidingen voor verkiezingen van start kunnen gaan zodra de staat van beleg is beëindigd en de veiligheidssituatie het mogelijk maakt verkiezingen te houden overeenkomstig de internationale normen; overwegende dat Oekraïne moet blijven werken aan het beschermen van zijn democratie en het waarborgen van transparantie en machtsevenwicht;

U. overwegende dat het maatschappelijk middenveld een pijler van veerkracht en democratie blijft in Oekraïne, ook al zijn er gevallen

---

[4] Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds (ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/295/oj).

van druk op activisten en vakbonden die aanleiding geven tot bezorgdheid en overheidsoptreden vereisen;

V. overwegende dat de EU-integratie op brede steun kan rekenen in de Oekraïense samenleving en instellingen en een belangrijke drijvende kracht blijft achter de democratische ontwikkeling van Oekraïne; overwegende dat het EU-lidmaatschap van Oekraïne ook de Unie zelf zal versterken door haar geopolitieke weerbaarheid en haar economisch potentieel te vergroten en haar inzet voor de gedeelde waarden van democratie, rechtsstaat en vrijheid te versterken;

W. overwegende dat uit een recente Eurobarometer over uitbreiding naar voren kwam dat 56 % van de EU-burgers voorstander is van verdere uitbreiding van de Europese Unie en dat Oekraïne, zodra het land aan alle toetredingscriteria voldoet, de favoriete kandidaat voor toetreding is;

X. overwegende dat de gezamenlijke verklaring die op 11 december 2025 is ondertekend door commissaris Marta Kos en de Oekraïense vicepremier Taras Katsjka (bekend als het Kos-Katsjka-plan) een tien punten tellend prioriteitenplan voor hervormingen is dat tegen eind 2026 moet worden uitgevoerd; overwegende dat die hervormingen betrekking hebben op de versterking van de rechtsstaat, gerechtelijke procedures en de onafhankelijkheid van de Oekraïense instellingen voor corruptiebestrijding; overwegende dat de volledige en ondubbelzinnige uitvoering van deze stappen een belangrijk tastbaar bewijs zal zijn van de inzet van Oekraïne; overwegende dat relevante denktanks van oordeel zijn dat ongeveer 15 % van het plan medio 2026 was uitgevoerd;

Y. overwegende dat Rusland zijn inspanningen ter rechtvaardiging van zijn agressie tegen Oekraïne blijft voortzetten en intensiveren door middel van de opzettelijke vervalsing van de geschiedenis, de manipulatie van historische narratieven, het strategische gebruik van religieuze, culturele en op waarden gebaseerde narratieven die gericht zijn op het verstoren van het publieke debat, het ontkennen en delegitimeren van de nationale identiteit, het staatsbestel en de soevereiniteit van Oekraïne, en het trachten voorkomen dat Oekraïne tot de Europese Unie toetreedt; overwegende dat dergelijke activiteiten in overeenstemming zijn met de Russische militaire doctrine die op 25 december 2014 is goedgekeurd en daaropvolgende strategische documenten, waaronder de nationale veiligheidsstrategie van de Russische Federatie die op 31 december 2015 door president Vladimir Poetin is goedgekeurd en waarin de nadruk wordt gelegd op de bescherming van “traditionele Russische spirituele en morele waarden” tegen de vermeende westerse invloed; overwegende dat deze aanpak verder werd versterkt in de nationale veiligheidsstrategie van 2021, waarin de bescherming van “traditionele waarden”, de bevordering van het concept van de “Russische wereld” (“Russkiy Mir”) en de bescherming van “landgenoten in het buitenland” tot kernprioriteiten van de nationale

veiligheid zijn verheven, waarmee het aanhoudende en systematische gebruik van culturele, religieuze en beschavingsnarratieven als instrumenten voor geopolitieke beïnvloeding en als rechtvaardiging voor de agressie tegen Oekraïne is aangetoond;

Z. overwegende dat volgens het Oekraïense ministerie van Sociaal Beleid meer dan 3 miljoen Oekraïners worden erkend als personen met een of meer handicaps, en dat dit aantal naar verwachting elke maand met 17 000 zal toenemen, voornamelijk als gevolg van de aanhoudende oorlog;

AA. overwegende dat de door Rusland veroorzaakte milieuschade verwoestende gevolgen heeft gehad voor de natuurlijke hulpbronnen en de kritieke ecosystemen in Oekraïne en voor de gezondheid, de bestaanszekerheid en de veiligheid van de Oekraïense bevolking; overwegende dat groen herstel inhoudt dat deze schade wordt hersteld en dat Oekraïne een nieuwe, ecologisch en sociaal duurzame weg inslaat, in overeenstemming met de milieuwetgeving in het EU-acquis;

AB. overwegende dat volgens een enquête van het Internationaal Instituut voor Sociologie van Kyiv uit 2024 de houding van de Oekraïense samenleving ten opzichte van lhbti’ers overwegend neutraal of positief bleef, waarbij meer dan 70 % van de ondervraagde Oekraïners voorstander was van gelijke rechten voor lhbti’ers;

AC. overwegende dat de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne enorm menselijk leed en verwoesting heeft veroorzaakt en dat de omvang van de menselijke ellende het noodzakelijk maakt te streven naar een rechtvaardige, duurzame en blijvende vrede;

AD. overwegende dat de nieuwe wet inzake overheidsopdrachten, die op 27 mei 2026 door de Verchovna Rada van Oekraïne is aangenomen en op 24 juni 2026 in werking is getreden, algemeen wordt beschouwd als een echte hervorming, die in overeenstemming is met de EU-wetgeving en waarin waarborgen inzake transparantie en corruptiebestrijding voor grote aanbestedingen zijn vastgesteld; overwegende dat met de goedkeuring van deze wetgeving 3,4 miljard USD aan rechtstreekse begrotingssteun voor Oekraïne van de Wereldbank is vrijgekomen;

AE. overwegende dat de EU op 15 juni 2026 toetredingsonderhandelingen met Oekraïne en Moldavië heeft geopend over cluster 1: fundamentele kwesties, bestaande uit: hoofdstuk 23: rechterlijke macht en grondrechten, hoofdstuk 24: recht, vrijheid en veiligheid, hoofdstuk 5: overheidsopdrachten, hoofdstuk 18: statistiek, en hoofdstuk 32: financiële controle; overwegende dat de onderhandelingen over het cluster fundamentele kwesties de eerste zijn die worden geopend en de

laatste die worden afgesloten in het toetredingsproces, en dat de vooruitgang met betrekking tot dat cluster bepalend is voor het algemene tempo van de onderhandelingen;

AF. overwegende dat verschillende lidstaten non-papers hebben verspreid over de dynamiek van de toetreding van Oekraïne tot de EU en opties om toekomstige EU-toetredingsverdragen te versterken;

AG. overwegende dat uit een gezamenlijke analyse van de Europese Dienst voor extern optreden en het Oekraïense Centrum voor de bestrijding van desinformatie is gebleken dat Russische strategieën en operaties op het gebied van buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI) de publieke steun voor het EU-toetredingsproces van Oekraïne ondermijnen en uithollen, zowel in Oekraïne als in de EU;

I. Stand van zaken met betrekking tot de Russische aanvalsoorlog en de EU-sancties

1. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de aanhoudende illegale aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, en bevestigt nogmaals zijn onwankelbare solidariteit met de Oekraïense bevolking en zijn steun voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van het land, binnen zijn internationaal erkende grenzen; herhaalt zijn beleid van niet-erkenning van alle door Rusland illegaal en tijdelijk bezette gebieden van Oekraïne, met inbegrip van de Krim;

2. eist dat de Russische Federatie onmiddellijk en onvoorwaardelijk alle militaire activiteiten in en tegen Oekraïne staakt en al haar strijdkrachten en militaire uitrusting terugtrekt uit het gehele grondgebied van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen, met inbegrip van zijn territoriale zee; benadrukt dat Oekraïne en zijn moedige bevolking de hoogste prijs hebben betaald om Oekraïne en, bij uitbreiding, de veiligheid van Europa te beschermen;

3. betuigt zijn diepste medeleven en volledige solidariteit met allen die getroffen zijn door de aanvalsoorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne, waaronder leden van de strijdkrachten, veteranen, de families van degenen die zijn gedood of gewond zijn geraakt, intern ontheemden, vluchtelingen en alle burgers die ernstige humanitaire, gezondheids-, psychologische, sociale en economische gevolgen van de oorlog ondervinden;

4. veroordeelt de wijdverbreide en systematische aanvallen van de Russische Federatie op de Oekraïense burgerbevolking, met name door aanvallen op cruciale energie- en waterinfrastructuur, die flagrante schendingen van het internationaal humanitair recht vormen;

5. betreurt ten zeerste de ernstige schendingen van de rechten van Oekraïense kinderen, waaronder moord, mishandeling, gedwongen overbrenging en deportatie, alsmede illegale adoptie, het wijzigen van hun persoonsgegevens en het beperken van het contact met hun families; veroordeelt voorts hun gedwongen russificatie en blootstelling aan militair-patriottische training, oorlogspropaganda en militarisering; dringt aan op de onmiddellijke, veilige en onvoorwaardelijke terugkeer van ontvoerde kinderen en roept de EU op om prioriteit te geven aan de geestelijke gezondheid van kinderen als een specifiek onderdeel van haar steun voor het herstel; verzoekt de Commissie en de lidstaten meer steun te verlenen aan de Oekraïense autoriteiten, alsook aan internationale en niet-gouvernementele organisaties, bij het documenteren van deze misdrijven en bij het identificeren, repatriëren, re-integreren, rehabiliteren en ondersteunen van de getroffen kinderen; is ingenomen met de toenemende betrokkenheid bij de Internationale Coalitie voor de terugkeer van Oekraïense kinderen, als belangrijk platform voor gecoördineerd internationaal optreden gericht op de terugkeer van onrechtmatig gedeporteerde en onder dwang overgebrachte Oekraïense kinderen;

6. betreurt de drastische verslechtering van de mensenrechtensituatie in de door Rusland bezette gebieden, zoals willekeurige opsluitingen en verdwijningen, foltering, gedwongen paspoortisatie en mobilisatie van Oekraïense burgers in de tijdelijk bezette gebieden, executies van krijgsgevangenen en illegale deportaties van Oekraïense burgers, waaronder kinderen; bevestigt met klem het onvervreemdbare recht van alle Oekraïners die als gevolg van de Russische agressie gedwongen ontheemd zijn geraakt, om veilig, vrijwillig en zonder voorafgaande voorwaarden naar hun huizen terug te keren zodra de bezetting volledig is beëindigd en de territoriale integriteit van Oekraïne is hersteld;

7. veroordeelt ten stelligste de illegale oplegging door de Russische Federatie van haar bezettingsbestuur in de tijdelijk bezette gebieden van Oekraïne, evenals haar systematische, onrechtmatige toe-eigening van openbare en particuliere eigendommen, de plundering en onwettige verwijdering van Oekraïens cultureel erfgoed, de vernietiging van economische activiteiten en de uitbuiting van deze gebieden ten behoeve van haar eigen politieke en economische belangen;

8. veroordeelt ten stelligste de rekrutering door de Russische Federatie van buitenlandse onderdanen, ook uit derde landen, om deel te nemen aan haar aanvalsoorlog tegen Oekraïne, vaak door middel van misleidende praktijken en de uitbuiting van kwetsbare sociaal-economische omstandigheden; onderstreept dat dergelijke praktijken neerkomen op mensenhandel en ernstige schendingen van de mensenrechten; verzoekt de EU en haar lidstaten, samen met internationale partners, deze praktijken tegen te gaan, onder meer door middel van sancties, bewustmaking en steun voor slachtoffers,

en dringt er bij derde landen op aan dergelijke rekrutering te voorkomen;

9. veroordeelt de onmenselijke behandeling van Oekraïense krijgsgevangenen door de Russische Federatie, waaronder foltering en executies, hetgeen in strijd is met het internationaal humanitair recht, en roept op tot hun onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating; verzoekt de EU, haar lidstaten en de internationale gemeenschap meer inspanningen te leveren, onder meer met diplomatieke en juridische middelen, om de naleving van het internationaal recht te waarborgen en verdere uitwisselingen van gevangenen te vergemakkelijken; verzoekt het Internationale Comité van het Rode Kruis zijn mandaat uit hoofde van het internationaal humanitair recht volledig uit te oefenen door te zorgen voor ongehinderde en regelmatige toegang tot alle plaatsen waar Oekraïense krijgsgevangenen en burgers, met inbegrip van degenen die zich in hechtenis bevinden, worden vastgehouden; merkt op dat Oekraïne zijn verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht blijft nakomen bij de behandeling van krijgsgevangenen;

10. verzoekt de Commissie en de lidstaten gezondheidsgerelateerde bijstand aanzienlijk te verhogen en ervoor te zorgen dat revalidatiebehoeften volledig tot uiting komen in de EU-steunkaders; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de steun aan Oekraïense vluchtelingen die momenteel in de lidstaten worden opgevangen, alsook aan intern ontheemden in Oekraïne, te handhaven en, indien nodig, uit te breiden;

11. verzoekt de EU en de lidstaten Russische desinformatie over zijn aanvalsoorlog en het EU-toetredingsproces van Oekraïne te bestrijden door activiteiten die verband houden met door de Russische staat gecontroleerde mediaorganisaties en hun contribuanten in alle EU-lidstaten volledig aan banden te leggen, de desbetreffende individuele sanctielijsten uit te breiden, wettelijke verantwoordingsplicht na te streven voor degenen die medeplichtig zijn aan door de staat geleide propaganda, digitale geletterdheid te versterken, op feiten gebaseerde informatie te bevorderen met bijzondere aandacht voor landen buiten Europa die specifiek het doelwit zijn van Russische propaganda, en socialemediaplatforms ter verantwoording te roepen voor de verspreiding van schadelijke inhoud door de digitaledienstenverordening strikt te handhaven[5];

12. benadrukt met klem het inherente recht van Oekraïne op zelfverdediging, in overeenstemming met artikel 51 van het VN-Handvest, met inbegrip van het recht van Oekraïne om tijdens een defensieve strijd legitieme doelwitten op het grondgebied van de

---

5 Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

agressor, Rusland, te treffen; neemt met grote bezorgdheid kennis van de vermindering van de militaire hulp van de VS met 99 % in 2025; prijst daarom het NAVO-initiatief “Prioritised Ukraine Requirement List” en de NAVO-missie “Security Assistance and Training for Ukraine”; is verheugd over het leiderschap van de EU en haar lidstaten als belangrijkste verstrekker van financiële en militaire steun aan Oekraïne, onder meer via de opleidingsinitiatieven van de militaire bijstandsmissie van de EU ter ondersteuning van Oekraïne en de financiering en levering van militaire steun, zoals luchtverdedigingssystemen en uitrusting voor diepe aanvallen; roept de EU en haar lidstaten op meer bijstand te verlenen om het recht van Oekraïne op zelfverdediging te handhaven; benadrukt dat voldoende en voorspelbare militaire bijstand, waaronder toegang tot financiering voor wapenproductie, ondersteuning van die productie buiten Oekraïne en samenwerking tussen de EDTIB en de Oekraïense defensie-industrie, van cruciaal belang is voor het doeltreffende verzet van Oekraïne tegen de Russische agressie, met name in het licht van de drastische vermindering van de militaire hulp uit de VS;

13. merkt op dat de Russische terreinwinst in Oekraïne in 2026 minder snel verliep en dat Oekraïne in april 2026 grondgebied heeft heroverd, terwijl Rusland tegelijkertijd bijzonder zware verliezen leed; is ervan overtuigd dat Oekraïne kan en moet zegevieren en dat de uitkomst van het conflict niet vaststaat; is daarom van mening dat aanhoudende en versterkte militaire steun van de EU een beslissende invloed kan hebben op het slagveld; roept de lidstaten op met grotere vastberadenheid en sneller op te treden, onder meer door de levering en financiering van wapens en munitie aan Oekraïne aanzienlijk op te voeren en te versnellen;

14. dringt er met name bij Duitsland op aan om Taurus-langeafstandsraketten naar Oekraïne te sturen en verzoekt andere lidstaten Oekraïne dringend te voorzien van extra luchtverdedigingsvermogens, waaronder Patriotsystemen en raketten voor Patriot-, SAMP/T-, NASAMS-, IRIS-T- en HAWK-systemen;

15. is ingenomen met de internationale diplomatieke inspanningen om een einde te maken aan de oorlog en spreekt zijn waardering uit voor de constructieve houding van Oekraïne; benadrukt echter dat vredesonderhandelingen moeten worden voorafgegaan door een duurzaam staakt-het-vuren; beklemtoont dat de vrede rechtvaardig en duurzaam moet zijn, met volledige eerbiediging van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne; benadrukt dat een vredesakkoord noch de strategische belangen van Oekraïne en Europa mag schaden, noch beperkingen mag opleggen aan het vermogen van Oekraïne om zich te verdedigen en zijn veiligheids- en politieke bondgenootschappen te kiezen zonder dat Rusland daar zijn veto over kan uitspreken; onderstreept dat dit gebaseerd moet zijn op de volledige eerbiediging van de beginselen van het

internationaal recht, verantwoordingsplicht voor oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en het misdrijf agressie, en op Russische herstelbetalingen voor de enorme schade die in Oekraïne is aangericht; benadrukt dat hierin een toezegging van Rusland moet zijn opgenomen om zijn hybride oorlogsvoering tegen de EU en haar partners, waaronder Oekraïne, onmiddellijk te staken, en dat hierin ook de terugkeer van alle ontvoerde Oekraïense kinderen en gevangengenomen Oekraïense burgers moet zijn opgenomen, evenals een volledige uitwisseling van krijgsgevangenen, met inbegrip van de stoffelijke resten van gesneuvelde soldaten; benadrukt dat een dergelijk akkoord stevige en geloofwaardige veiligheidsgaranties aan Oekraïne moet bieden, die overeenkomen met het niveau van artikel 5 van het Verdrag van Washington en artikel 42, lid 7, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zodra de oorlogstoestand formeel is beëindigd; erkent dat Oekraïne toetreding tot de EU beschouwt als een belangrijke veiligheidsgarantie, met name in het licht van artikel 42, lid 7, van het Verdrag betreffende de Europese Unie;

16. herhaalt dat alleen Oekraïne de voorwaarden kan bepalen voor een vredesakkoord dat aanvaardbaar is voor zijn bevolking; benadrukt dat er niets over Oekraïne mag worden beslist zonder Oekraïne, en niets over Europa zonder Europa; bevestigt dat een akkoord ter beëindiging van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne veel verder reikt dan alleen Rusland en Oekraïne en ingrijpende gevolgen heeft voor de Europese veiligheidsorde als geheel; beklemtoont dat een dergelijke overeenkomst alleen tot stand kan komen met medewerking van de EU en haar lidstaten; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan dat zij de mogelijkheid onderzoeken om een Europese onderhandelaar op hoog niveau aan te stellen en deze alle bevoegdheden te verlenen om de EU en haar lidstaten te vertegenwoordigen in diplomatieke besprekingen, met een nauwkeurig omschreven mandaat; verzoekt de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden en de Raad om, in coördinatie met Oekraïne en in overleg met de lidstaten, een strategisch scenariodocument op te stellen voor de naoorlogse veiligheids- en samenwerkingsarchitectuur op het Europese continent, dat recht doet aan de lessen uit het verleden en mogelijke uitgangspunten bevat voor de toekomstige betrekkingen met Rusland na het einde van de oorlog, met inbegrip van kwesties op het gebied van veiligheid, energie, grenzen, verantwoordingsplicht en herstelbetalingen;

17. betreurt ten zeerste dat Rusland tot nu toe geen bereidheid heeft getoond om tot duurzame vrede te komen en zijn diplomatieke contacten met de Verenigde Staten uitsluitend gebruikt als onderdeel van een psychologische oorlogsvoering om de internationale steun voor Oekraïne te ondermijnen; herhaalt in dit verband dat de druk op Rusland moet worden opgevoerd en veroordeelt de door de Verenigde Staten besloten gedeeltelijke versoepeling van de sancties tegen Rusland; hekelt het standpunt

van de Verenigde Staten om Amerikaanse veiligheidsgaranties voor Oekraïne afhankelijk te stellen van de terugtrekking van Oekraïne uit de Donbas; herinnert eraan dat rechtstreekse contacten met Rusland zonder voelbare druk uit te oefenen, het publiekelijk afzien van belangrijke drukmiddelen, het verminderen van militaire steun, het weigeren om aanvullende sancties in te voeren en het opheffen van reeds geldende sancties, het chanteren van Oekraïne om preferentiële toegang te verlenen aan Amerikaanse bedrijven voor wederopbouw en toegang tot natuurlijke hulpbronnen, en pogingen om Oekraïne te dwingen territoriale concessies te doen en af te zien van zijn legitieme recht op zelfverdediging, allemaal elementen zijn van een diplomatieke inspanning die gedoemd is te mislukken;

18. is ingenomen met de verklaring van de G7-leiders over Oekraïne van juni 2026, met inbegrip van de toezegging om a) het nieuwe momentum op het slagveld en de versnelling ervan te ondersteunen, onder meer door te overwegen het voordeel van vergunningen uit te breiden tot Oekraïne om een verhoging van de militaire productie van Oekraïne mogelijk te maken, en b) de druk op de Russische oorlogseconomie te vergroten; verzoekt de EU en haar lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om de praktische uitvoering te waarborgen;

19. benadrukt dat de EU en haar lidstaten, samen met partners en bondgenoten, moeten bijdragen aan solide en juridisch bindende veiligheidsgaranties voor Oekraïne om verdere Russische agressie te ontmoedigen, en dat deze ondersteund moeten worden door bindende mechanismen voor toezicht op de naleving, systematische coördinatie van de bijstand en het waarborgen van langdurige steun voor de soevereiniteit, territoriale integriteit en wederopbouw van Oekraïne; is ingenomen met de conclusies van de vergadering van de “coalitie van bereidwillige landen” in Parijs op 6 januari 2026; is bijzonder verheugd over het voorstel voor een multinationale “garantiemacht” voor Oekraïne en moedigt alle EU-lidstaten aan om grondig na te denken over de manier waarop zij een dergelijke garantiemacht het best kunnen ondersteunen; is ingenomen met het akkoord om politiek en juridisch bindende verbintenissen vast te leggen teneinde de vrede en veiligheid te herstellen in geval van een toekomstige gewapende aanval door Rusland, alsook om een duidelijk kader voor steun aan Oekraïne af te spreken; herhaalt zijn oproep aan een coalitie van bereidwillige EU-lidstaten om te onderzoeken hoe een door Europa geleide geïntegreerde defensieve luchtbeschermingszone kan worden opgezet, waarin gevechtsluchtpatrouilles zouden kunnen worden ingezet boven onbetwiste gebieden in Oekraïne, wat zou helpen om de Oekraïense burgerbevolking te beschermen tegen willekeurige aanvallen op civiele infrastructuur, proactieve verdediging zou bieden tegen Russische schendingen van het EU-luchtruim, en de machtsverhoudingen zou verschuiven om Rusland zo naar de onderhandelingstafel te dwingen;

20. roept, in het licht van de noodzaak om meer druk op Rusland uit te oefenen, op tot strengere, uitgebreidere en structurele sancties tegen Rusland en zijn bondgenoten, met als doel het land de middelen te ontnemen die nodig zijn om zijn militaire machinerie te financieren en zijn agressie tegen Oekraïne voort te zetten, met inbegrip van gerichte individuele sancties in het kader van de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (de EU-Magnitski-wet) ten aanzien van degenen die verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van de mensenrechten; vraagt de sanctielijsten beter af te stemmen op die van gelijkgestemde partners; dringt met klem aan op meer administratieve capaciteit en financiële middelen om het ontwerp, de uitvoering en de handhaving van EU-sancties te verbeteren; benadrukt dat er geen sancties mogen worden opgeheven voordat er een vredesakkoord is gesloten en dit op duurzame wijze ten uitvoer is gelegd; dringt er bij de Raad en de lidstaten op aan de omzeiling van sancties systematisch aan te pakken; benadrukt dat de sancties een duidelijke impact hebben op de Russische economie, maar herhaalt dat het sanctieregime moet worden uitgebreid en strikter moet worden toegepast om het gewenste effect te sorteren, namelijk dat de middelen van Rusland voor zijn aanvalsoorlog worden beperkt; roept daarom op tot aanscherping en uitbreiding van sancties die gericht zijn op de primaire inkomstenbronnen van Rusland, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, de sectoren energie, grondstoffen, financiën en vervoer; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan om op gecoördineerde wijze te werken aan een verbod op handel en commerciële activiteiten met Rusland en Belarus, met bijzondere aandacht voor goederen die mogelijk geschikt zijn voor tweeërlei gebruik, en om de doorvoer van goederen van en naar de Unie via hun grondgebied te verbieden; roept op tot een volledig verbod op Russische staalproducten en op de uitvoer van aluminiumoxide naar Rusland;

21. pleit voor meer inspanningen om de activiteiten van de Russische schaduwvloot, die een aanzienlijk en toenemend risico vormen voor de maritieme veiligheid en het milieu, met name in de strategisch cruciale Oostzee, te ontmantelen; pleit in dat verband voor nauwere samenwerking tussen de autoriteiten in de lidstaten rond de Oostzee zodat de activiteiten van de schaduwvloot daadwerkelijk een halt wordt toegeroepen; dringt er bij de lidstaten op aan de EU-wetgeving strikt na te leven en alle invoer van Russisch vloeibaar aardgas en aardgas stop te zetten, aangezien de opbrengsten daarvan de Russische oorlogsmachine voortdurend in stand houden en de doeltreffendheid van de EU-sancties en de steun van de EU aan Oekraïne ondermijnen;

22. betreurt de harde besluiten van het Internationaal Olympisch Comité en het Internationaal Paralympisch Comité met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting van Oekraïense atleten tijdens de Olympische Winterspelen en Paralympische Winterspelen in Milaan en Cortina in 2026, evenals het besluit van de wereldzwembond

World Aquatics om de sancties tegen Russische en Belarussische atleten op te heffen en het besluit van de Biënnale van Venetië om weer Russische kunstenaars toe te laten; wijst erop dat sport en cultuur door het Russische en het Belarussische regime actief worden gebruikt om staatspropaganda te verspreiden en het imago van daders van grove mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdrijven op te poetsen; betuigt zijn solidariteit met de Oekraïense atleten die gediscrimineerd zijn, en verzoekt de EU en haar lidstaten toe te zien op de volledige toepassing en handhaving van het Europese mededingingsrecht; dringt erop aan dat er geen EU-visa worden afgegeven aan Russische atleten en kunstenaars die zich niet distantiëren van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne;

II. Langdurige financiële steun aan Oekraïne en herstelbetalingen

23. juicht het toe dat de Commissie in januari 2026 heeft aangekondigd 90 miljard EUR aan kritieke steun te verstrekken voor de budgettaire en militaire behoeften van Oekraïne in de periode 2026-2027 en is verheugd over de broodnodige flexibiliteit die in het pakket is ingebouwd in het kader van de afwijkingsregeling zoals vastgelegd in artikel 13, lid 5, van de voorgestelde verordening inzake de steunlening aan Oekraïne voor 2026 en 2027[6]; is ingenomen met het feit dat de Raad de impasse heeft doorbroken die de operationalisering van de steunlening voor Oekraïne in de weg stond, en met de vrijgave van het fonds voor bijstand aan Oekraïne in het kader van de Europese Vredesfaciliteit; roept de regeringen van Hongarije, Slowakije en Tsjechië op hun opt-outregeling te heroverwegen en deel te nemen aan de garanties voor de lening; is verheugd over de eerste tranche van 3,2 miljard EUR in het kader van de steunlening aan Oekraïne, die op 25 juni 2026 aan Oekraïne is uitbetaald;

24. verzoekt de Commissie en de lidstaten een meer alomvattende, strategische langetermijnaanpak voor de ondersteuning van Oekraïne vast te stellen, die verder gaat dan ad-hocsteunmaatregelen; benadrukt de noodzaak van een gestructureerde en multidimensionale EU-strategie waarin duurzame militaire, economische en industriële steun wordt gecombineerd; dringt in dit verband aan op een aanzienlijke opschaling van de Europese productiecapaciteit op defensiegebied en op de instelling van gecoördineerde, pan-Europese aanbestedingsmechanismen om de tijdige en toereikende levering van munitie en uitrusting aan Oekraïne te waarborgen;

---

6 Voorstel van de Commissie van 14 januari 2026 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende nauwere samenwerking bij het opzetten van de steunlening aan Oekraïne voor 2026 en 2027 (COM(2026)0020).

25. herhaalt zijn stellige overtuiging dat Rusland moet betalen voor de enorme schade die het in Oekraïne heeft aangericht; benadrukt de noodzaak van een voorspelbaar meerjarig financieel kader voor Oekraïne, dat het land zal helpen om zonder jaarlijkse onzekerheid de herstel- en defensie-uitgaven tijdens de Russische agressie te dekken; betreurt het dat de Commissie en de Raad het niet eens zijn geworden over het voorstel van de Commissie voor een herstelbetalingslening[7] waarbij gebruik wordt gemaakt van de kassaldi die verband houden met Russische overheidsactiva, en is ingenomen met de oproepen van de Raad aan de Commissie om verder te werken aan de technische en juridische aspecten van de instrumenten voor de instelling van een herstelbetalingslening op basis van de kassaldi die verband houden met de bevroren Russische activa, teneinde de kosten voor de verdediging, de wederopbouw en het herstel van Oekraïne te dekken; wijst er nogmaals dat deze bevroren activa moeten worden overgedragen naar een daartoe opgericht “special purpose vehicle”;

26. is ingenomen met het akkoord over het Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie en dringt aan op een snelle ratificatie ervan; is verheugd over het voorstel van de Commissie om de procedure in gang te zetten waarmee de EU stichtend lid wordt van het Speciaal Tribunaal voor het Misdrijf Agressie tegen Oekraïne, als een stap om ervoor te zorgen dat de verantwoordelijken voor het misdrijf agressie ter verantwoording worden geroepen en om de inspanningen op het gebied van internationale rechtspraak te ondersteunen; dringt aan op meer EU-steun voor het verzamelen en het bewaren van bewijsmateriaal over de oorlogsmisdrijven van Rusland in Oekraïne, met inbegrip van een aanzienlijke uitbreiding van de financiële, technische en forensische bijstand aan de Oekraïense openbare aanklagers en onderzoeksinstanties die zich bezighouden met oorlogsmisdrijven;

III. Streven naar toetreding tot de EU en toetredingsonderhandelingen

27. is zeer verheugd over de voortdurende inzet van Oekraïne om te voldoen aan de vereisten voor het EU-lidmaatschap en over het vermogen van het land om vooruitgang te boeken op de weg naar toetreding tot de EU; benadrukt dat de prestaties van Oekraïne altijd moeten worden gezien tegen de achtergrond van de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland en de negatieve gevolgen daarvan voor de democratische processen en het openbaar bestuur in Oekraïne;

---

[7] Voorstel van de Commissie van 3 december 2025 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de herstelbetalingslening aan Oekraïne en tot wijziging van Verordening (EU) 2024/792 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot instelling van de faciliteit voor Oekraïne (COM(2025)3502).

28. herhaalt dat het uitbreidingsproces van de EU weliswaar strikt op verdiensten moet blijven berusten, objectief moet zijn en gebaseerd moet zijn op de criteria van Kopenhagen en de voorwaarden van het uitbreidingskader, maar dat uitbreiding een voor beide partijen voordelige geostrategische investering vormt in vrede, stabiliteit en veiligheid op het Europese continent, alsook een morele verplichting; beklemtoont daarom dat de toekomst van Oekraïne in de EU ligt en erkent de Europese integratie van Oekraïne als een strategische prioriteit voor de Unie;

29. prijst de goedkeuring van het nationaal programma van Oekraïne voor de aanpassing van de Oekraïense wetgeving aan het recht van de Europese Unie als een belangrijk instrument voor een gestructureerde en transparante planning van het proces van aanpassing van de wetgeving, met inbegrip van het eigen ambitieuze tijdschema voor de voltooiing van alle noodzakelijke stappen om tegen eind 2027 aan de benchmarks te voldoen;

30. acht het een goede zaak dat het screeningproces voor alle clusters is afgerond, en neemt kennis van de beoordelingen van de Commissie en de Raad dat Oekraïne aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt op weg naar de opening van onderhandelingsclusters; is ingenomen met het verzoek van de Europese Raad van maart 2026 aan de Raad om onverwijld alle onderhandelingsclusters te openen, en vraagt de Raad onmiddellijk te handelen om gevolg te geven aan dat verzoek, te beginnen met de cluster fundamentele kwesties; is tegelijkertijd ingenomen met het besluit van de Commissie en het Cypriotische voorzitterschap van de Raad om de onderhandelingen op technisch niveau voort te zetten, in afwachting van de opening van de onderhandelingen in de toekomst;

31. dringt er bij alle lidstaten, en met name bij de nieuwe Hongaarse regering, met klem op aan om geen veto meer uit te spreken tegen het openen van onderhandelingsclusters en om het vooruitzicht op EU-lidmaatschap van Oekraïne niet langer te gebruiken in de binnenlandse politiek en bij politieke campagnes; is er verheugd over dat een begin is gemaakt met de eerste cluster fundamentele kwesties in het kader van toetredingsonderhandelingen en verwacht dat de volgende clusters zullen volgen;

32. is zich ervan bewust dat de mogelijke toetreding van Oekraïne tot de Unie aanzienlijke gevolgen voor de begroting zal hebben; benadrukt echter dat het grootste deel van de wederopbouwkosten naar verwachting uit andere bronnen dan de EU-begroting zal worden gedekt en dat hiervoor, naast enorme binnenlandse inspanningen, ook de inbreng van internationale financiële instellingen, particuliere investeringen en partnerlanden nodig zal zijn; onderstreept het belang van het behoud en de verdere versterking van de publieke steun in de lidstaten en in Oekraïne voor het uitbreidingsproces en de toetreding van Oekraïne, waarvoor op maat gesneden, op feiten gebaseerde communicatie op EU- en nationaal niveau nodig is, onder

meer over de manier waarop kan worden omgegaan met legitieme zorgen over de gevolgen voor bepaalde economische sectoren en EU-beleidsterreinen, zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid;

33. verzoekt de Raad, de Commissie en de lidstaten zo innovatief mogelijk na te denken om ervoor te zorgen dat besprekingen over het EU-lidmaatschap van Oekraïne geen negatieve factor worden in vredesbesprekingen, voor andere toetredingslanden of voor de binnenlandse politiek van Oekraïne; roept de lidstaten op om actief en constructief deel te nemen aan de bespreking van voorstellen die tot doel hebben de Europese integratie van Oekraïne te bevorderen, en daarbij de strategische belangen van de EU te behartigen, de dynamiek in de toetredingslanden in aanmerking te nemen – met inbegrip van de pogingen van Rusland om de publieke steun voor de uitbreiding van de EU en toetreding tot de EU te ondermijnen – en de toekomstige veiligheid van Oekraïne en het Europese continent te bevorderen; herhaalt zijn oproep om het handelingsvermogen van de EU te versterken door middel van vereenvoudiging van de besluitvormingsprocessen, zoals de invoering van stemming met gekwalificeerde meerderheid voor tussenstappen in het uitbreidingsproces bij het nemen van besluiten over het openen en sluiten van afzonderlijke onderhandelingsclusters en -hoofdstukken, volledig in overeenstemming met de Verdragen;

34. herinnert aan zijn eerder ingenomen standpunt inzake het bloedbad in Wolynië en betreurt de recente onnodige en niet-uitgelokte escalatie door president Volodymyr Zelensky, die een elitekorps van de Oekraïense strijdkrachten heeft vernoemd naar de helden van het Oekraïense opstandelingenleger (Ukrainian Insurgent Army, UPA); betreurt het gebrek aan respect voor de gevoeligheden en het verdriet van de Polen verbonden met de naar schatting vele tienduizenden slachtoffers van het UPA en hun families, met name gezien de onwrikbare steun van Polen voor de strijd van Oekraïne tegen de Russische agressie; is van mening dat dit besluit de nabuurschapsbetrekkingen ondermijnt, evenals eerdere inspanningen om onopgeloste en pijnlijke aspecten van de bilaterale historische betrekkingen aan te pakken in een geest van echte en oprechte verzoening, en dat het niet in overeenstemming is met de Europese waarden; dringt aan op de-escalatie en hernieuwde inspanningen te goeder trouw om tot verzoening te komen;

35. is van mening dat het op samenwerking gebaseerde en toekomstgerichte beleid van Oekraïne ten aanzien van zijn buurlanden, met inbegrip van de bijlegging van bilaterale geschillen en de historische dialoog, bijdraagt aan vooruitgang in het toetredingsproces, en benadrukt dat het toetredingsproces niet mag worden misbruikt om op verdiensten gebaseerde vooruitgang op de weg naar Europa te belemmeren of om de bredere strategische belangen van de Unie te overschaduwen, en dat dergelijke kwesties veeleer moeten worden aangepakt via een open dialoog en oprechte samenwerking;

IV. Democratie en democratische instellingen

36. prijst de buitengewone inspanningen die Oekraïne levert om zijn democratische instellingen in oorlogstijd te versterken; is desalniettemin bezorgd over de recente verslechtering van de betrekkingen tussen de wetgevende en de uitvoerende macht; dringt er bij alle belanghebbenden met klem op aan de productieve betrekkingen tussen de regering en de Verchovna Rada te herstellen en roept alle politieke actoren in Oekraïne, met name degenen die momenteel aan de macht zijn, op om politieke eenheid en een samenhangende, inclusieve beleidsvorming te bevorderen, en dringt er bij de politieke krachten in Oekraïne op aan eensgezind te blijven wat betreft de verdediging van het land en het integratietraject naar de EU; roept de Oekraïense autoriteiten met name op om het beginsel van de scheiding der machten, pluralisme met meerdere partijen en inclusie te handhaven, met inachtneming van de bevoegdheden en rechten van lokale overheden en lokale autonome organen, alsmede de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden te eerbiedigen, met inbegrip van mediapluriformiteit, in overeenstemming met de democratische beginselen en waarden die de Oekraïners zo vastberaden en moedig verdedigen; verzoekt de EU-instellingen hun samenwerking met de Verchovna Rada te intensiveren;

37. benadrukt nogmaals het cruciale belang van interne politieke eenheid als fundamentele pijler van de weerbaarheid van Oekraïne op de lange termijn in het licht van de aanhoudende agressie van de Russische Federatie; wijst voorts nogmaals op het belang van het behoud van parlementair pluralisme als hoeksteen van democratisch bestuur; onderstreept de noodzaak van constructieve en zinvolle samenwerking tussen alle parlementaire politieke krachten die in de Verchovna Rada vertegenwoordigd zijn, met als doel de politieke, militaire, economische en sociale veerkracht te versterken en de criteria voor toetreding tot de EU toe te passen;

38. wijst nogmaals op de cruciale rol die de Verchovna Rada speelt bij de snelle goedkeuring van de hervormingen; onderstreept het belang van de eerbiediging en versterking van de institutionele rol van de Verchovna Rada, en steunt de lopende hervormingsinspanningen om zijn wetgevende capaciteit, zijn toezicht op de uitvoerende macht en zijn verantwoordingsplicht jegens het publiek te vergroten; is bezorgd over vertragingen die zijn opgetreden bij de goedkeuring van dergelijke wetten en verzoekt de Verchovna Rada en de leden ervan een versnelde procedure vast te stellen voor de snelle goedkeuring ervan, met volledige inachtneming van het parlementaire toezicht op wetsvoorstellen;

39. dringt er bij de regering van Oekraïne en de oppositie op aan actief te zoeken naar manieren en praktische modaliteiten, waaronder het verkennen van nieuwe benaderingen van brede politieke samenwerking, om samen te werken bij het bevorderen van

Europese hervormingen op het pad van Oekraïne naar EU-lidmaatschap; herhaalt zijn bezorgdheid over de beperkingen op buitenlandse reizen van leden van de Verchovna Rada van Oekraïne, en herhaalt zijn aanbeveling om de beperkingen op mandaatgerelateerde en politieke buitenlandse reizen van parlementsleden op te heffen; beveelt aan de wetgevingscapaciteit van de Verchovna Rada te versterken om wetgeving van betere kwaliteit te produceren en “spamming van wetgeving” – waarbij meerdere parallelle wetsontwerpen van slechte kwaliteit over hetzelfde onderwerp de ronde doen – tegen te gaan;

40. is ingenomen met de aanhoudende deelname van Oekraïne aan het Oostelijk Partnerschap en de Parlementaire Vergadering Euronest; is ingenomen met de deelname van oppositieleden van de Verchovna Rada aan zijn vergaderingen;

41. wijst erop hoe belangrijk het is om een constructieve politieke cultuur te koesteren en samenwerking op basis van vertrouwen tussen de politieke partijen in Oekraïne te bevorderen; neemt kennis van de actieve deelname van Oekraïense parlementsleden aan de Jean Monnet-dialoog voor vrede en democratie met de Verchovna Rada van Oekraïne, die dit jaar 10 jaar geleden van start ging, in oktober 2016; prijst deze opzet als een duurzaam en constructief instrument voor dialoog tussen de partijen, waardoor de leiding en alle parlementaire fracties en groeperingen van de Verchovna Rada erin zijn geslaagd consensus te bereiken over institutionele hervormingen; moedigt de Verchovna Rada aan een nieuwe zittingsronde bijeen te roepen om de hervormingen te consolideren die nodig zijn in het kader van het toetredingsproces van Oekraïne;

42. prijst de buitengewone inspanningen die Oekraïne heeft geleverd ter voorbereiding van de democratische verkiezingen, die zullen worden gehouden zodra de staat van beleg is opgeheven, en dringt erop aan dat voldoende tijd wordt uitgetrokken om te voldoen aan de noodzakelijke normen en voorwaarden voor vrije en eerlijke verkiezingen; herinnert eraan dat, overeenkomstig algemeen erkende democratische beginselen en de grondwet van Oekraïne, er geen verkiezingen kunnen worden gehouden in oorlogstijd en onder de staat van beleg, en dat daarvoor een over het algemeen veilige situatie, voldoende tijd voor voorbereiding en toegang tot informatie vereist zijn om aan de internationale normen te kunnen voldoen; is dan ook van mening dat de druk die de Amerikaanse regering op Oekraïne uitoefent om verkiezingen te houden terwijl de Russische aanvalsoorlog voortduurt en het land in staat van beleg verkeert, ongepast is, en vindt dat dit niet bijdraagt aan de democratische legitimiteit;

43. erkent het belangrijke werk van de door de Verchovna Rada opgerichte werkgroepen bij het uitwerken van verkiezingswetgeving voor de eerste verkiezingen na de oorlog; verzoekt de EU en haar lidstaten bijstand te verlenen bij de hervorming van de Oekraïense

verkiezingswetgeving, onder meer door het wegnemen van belemmeringen die gedwongen ontheemden beletten deel te nemen aan parlements- en presidentsverkiezingen, alsook financiële bijstand te verlenen, met name voor het organiseren van stemmingen buiten Oekraïne; beveelt aan dat de Europese Unie haar volledige steun verleent aan en voorbereidingen treft voor een langdurige internationale verkiezingswaarnemingsmissie;

44. herinnert eraan dat de Russische aanvalsoorlog ook in de informatiesfeer wordt gevoerd en veroordeelt met klem de pogingen van Rusland om de Oekraïense instellingen hun legitimiteit te ontnemen; benadrukt dat de cognitieve oorlogsvoering van Rusland gericht is op de publieke steun voor Oekraïne in Europese democratieën, onder meer door steun te verlenen aan diverse politieke partijen; dringt er derhalve op aan dat Oekraïne EU-steun krijgt bij het tegengaan van buitenlandse manipulatie van informatie en inmenging tijdens de verkiezingen na de oorlog, naar het voorbeeld van de steun die aan de Republiek Moldavië is verleend, en doet een dringende oproep aan Oekraïne en de EU om hiervoor hun krachten te bundelen;

45. juicht het toe dat de uitzendingen vanuit het parlement zijn hervat, hetgeen de democratische legitimiteit van Oekraïne versterkt; erkent dat het in tijden van oorlog lastig is om pluriformiteit van de media te bewaren; benadrukt dat beperkingen die in dergelijke buitengewone omstandigheden worden ingevoerd, niet permanent van aard zijn en, waar passend en haalbaar, regelmatig moeten worden herzien en aan de veranderende situatie moeten worden aangepast; benadrukt dat het aanhouden van de oorlog op zich niet rechtvaardigt dat beperkingen voor onbepaalde tijd worden gehandhaafd, en dat, naarmate de veerkracht van Oekraïne toeneemt, dergelijke maatregelen geleidelijk moeten worden versoepeld, waarbij alleen de maatregelen die strikt noodzakelijk zijn en evenredig zijn met overwegingen van nationale veiligheid gehandhaafd worden;

V. Rechtsstaat en justitiële hervormingen

46. is vol lof over de goedkeuring van het tien punten tellende prioriteitenplan voor hervormingen (het zogenaamde “Kos-Katsjka-plan”) dat de EU en Oekraïne in december 2025 zijn overeengekomen als een belangrijke stap tot het versterken van de rechtsstaat, het bevorderen van de justitiële hervorming en het opvoeren van de inspanningen op het gebied van corruptiebestrijding; is ingenomen met de lopende werkzaamheden om het plan uit te voeren en moedigt Oekraïne aan zo spoedig mogelijk concrete resultaten te boeken, zodat belangrijke hervormingen de fase van discussie of werkgroepen achter zich kunnen laten; benadrukt dat het uitvoeringsniveau van het plan medio 2026, dat volgens metingen van de Oekraïense

denktankgemeenschap ongeveer 15 % bedraagt, als onbevredigend voor Oekraïne moet worden aangemerkt;

47. benadrukt het belang van een tijdige en volledige uitvoering, onder meer door middel van duidelijk omschreven mijlpalen, meetbare indicatoren en doeltreffende toezichtmechanismen; uit zijn bezorgdheid over de beperkte vooruitgang op bepaalde prioritaire gebieden en dringt er bij de Oekraïense autoriteiten op aan de uitvoering te versnellen aan de hand van duidelijke benchmarks en een voortdurende politieke inzet, aangezien een tijdige, geloofwaardige en doeltreffende uitvoering van essentieel belang is voor het versterken van de democratische weerbaarheid van Oekraïne en het bevorderen van het toetredingsproces tot de EU;

48. is ingenomen met de oprichting van het vlaggenschipinitiatief Oekraïne2EU, waartoe de EU, Litouwen en Denemarken het initiatief hebben genomen en waarbij Zweden, Ierland en Polen zich hebben aangesloten, en dat gerichte bijstand verleent aan Oekraïense overheidsinstellingen bij het nemen van de stappen om het EU-toetredingsproces te voltooien en zich voor te bereiden op het EU-lidmaatschap; benadrukt het belang van projecten voor technische bijstand zoals dit en dringt erop aan dat deze voortdurend worden ondersteund en dat meer lidstaten zich hierbij aansluiten; is tevens ingenomen met de inspanningen van maatschappelijke organisaties om de uitvoering te monitoren en verdere vooruitgang op het gebied van hervormingen te ondersteunen;

49. is verheugd over de vooruitgang die Oekraïne heeft geboekt op het gebied van de hervorming van het gerechtelijk apparaat en de bestrijding van corruptie, en erkent dat deze vooruitgang is geboekt in een bijzonder moeilijke situatie als gevolg van de oorlog; dringt aan op aanhoudende en versnelde vooruitgang op deze cruciale gebieden, aangezien een sterke rechtsstaat transparantie en verantwoordingsplicht bij de wederopbouw en het economisch herstel mogelijk maakt en het investeringsklimaat en het vertrouwen van internationale partners verbetert; is ingenomen met de uitvoering van de in mei 2025 aangenomen routekaart voor de rechtsstaat en onderstreept dat deze vooruitgang rechtstreeks verband houdt met het toenemende vertrouwen van het publiek in overheidsinstellingen;

50. blijft bezorgd over het feit dat er geen internationaal doorgelichte rechters bij het grondwettelijk hof van Oekraïne zijn benoemd; verzoekt de Verchovna Rada om de wet inzake het grondwettelijk hof aan te nemen in overeenstemming met de adviezen van de Commissie van Venetië, zodat wordt gezorgd voor een transparante selectieprocedure waarbij internationale deskundigen worden betrokken en waarbij voor benoemingen een tweederdemeerderheid in het parlement vereist is; dringt er bij Oekraïne op aan gebruik te maken van de beschikbare internationale deskundigheid en bijstand bij de hervorming van het gerechtelijk apparaat, en tegelijkertijd te

erkennen dat institutionele verbetering de uitvoering vereist van bredere maatregelen ter versterking van de prestaties en de onafhankelijkheid; roept op om in 2026 prioriteit te geven aan het boeken van vooruitgang bij een alomvattende hervorming van de nationale orde van advocaten van Oekraïne;

51. dringt er bij Oekraïne op aan extra inspanningen te leveren om het professionalisme en de integriteit van rechterlijke ambtsdragers te waarborgen; onderstreept de noodzaak van transparante benoemingen bij de rechterlijke macht en doeltreffend onderzoek naar en bestraffing van corruptiemisdrijven op alle niveaus; moedigt Oekraïne aan om de procedure voor de benoeming en het ontslag van de procureur-generaal te hervormen en ongepaste beïnvloeding van individuele zaken te beperken, onder meer door zaken automatisch toe te wijzen en de toegang tot dossiers te beperken; moedigt de rechterlijke macht aan te blijven investeren in nieuwe technologieën om onderbezetting en hoge werkdruk te helpen overwinnen; prijst de rechterlijke macht voor het voortzetten van haar werkzaamheden onder moeilijke omstandigheden en het Oekraïense maatschappelijk middenveld voor het monitoren van de uitvoering van hervormingen van de rechtsstaat;

52. roept op tot een hervorming van de veiligheidsdienst (SBU) en het staatsbureau voor onderzoek (SBI), voortbouwend op het initiatief van president Zelensky zoals aangekondigd op 2 januari 2026, waarbij met name aandacht wordt besteed aan de focus van de SBU op contraspionage, terrorismebestrijding en andere bronnen van veiligheidsdreigingen, alsook aan het risico op machtsmisbruik en de eerbiediging van de mensenrechten; waardeert de tijdens de oorlog geleverde inspanningen om deze instellingen te hervormen; betreurt echter dat het wetsontwerp inzake de hervorming van het SBI eind april 2026 nog niet was aangenomen in de plenaire vergadering van de Verchovna Rada; erkent de bijdragen van de EU-adviescommissie voor Oekraïne voor het belangrijke werk op het gebied van Europese integratie, waaronder de hervorming van de veiligheidssector, de rechtsstaat en de verantwoordingsplicht;

53. dringt aan op een herziening van het wetboek van strafvordering en de daarmee samenhangende wetgeving om te zorgen voor een snelle en hoogwaardige rechtspraak, met name door een herziening van de bepalingen die voorzien in de automatische beëindiging van onderzoeken wegens het verstrijken van de termijnen voor het vooronderzoek en de verkorte onderzoekstermijnen, die een doeltreffend onderzoek naar complexe strafzaken, waaronder corruptiezaken op hoog niveau, in gevaar brengen; dringt er tevens bij de Oekraïense autoriteiten op aan om de praktijken inzake voorlopige hechtenis en schendingen van procedurele rechten aan te pakken; pleit voor meer transparantie bij de toegang tot openbare dossiers, met inachtneming van de eisen die er in oorlogstijd op het gebied van veiligheid worden gesteld; is ingenomen met de invoering van een nieuwe wet inzake lobbying;

54. roept de Oekraïense autoriteiten met klem ertoe op af te zien van politiek gemotiveerde gerechtelijke procedures en van de invoering van persoonlijke sancties tegen vertegenwoordigers van de oppositie en leiders van maatschappelijke organisaties; benadrukt dat dergelijke praktijken de democratische normen en het vertrouwen van het publiek dreigen te ondermijnen;

55. verzoekt de Oekraïense autoriteiten om schendingen van algemeen erkende Europese en internationale normen inzake parlementaire onafhankelijkheid, zoals het vrije mandaat van vertegenwoordigers, de scheiding der machten en het beginsel van rechtszekerheid, uit de nationale wetgeving te schrappen, voor zover zij betrekking hebben op de onterechte gelijkstelling van een lid van het Oekraïense parlement met de status van overheidsfunctionaris; benadrukt dat een lid van het Oekraïense parlement een mandaat als vertegenwoordiger uitoefent en niet tot een administratieve hiërarchie behoort, niet in een functie is benoemd, geen functies als functionaris uitoefent en daarom in de nationale wetgeving niet als overheidsfunctionaris kan worden aangemerkt;

VI. Bestrijding van corruptie

56. is ingenomen met de vooruitgang die de gespecialiseerde instanties voor corruptiebestrijding hebben geboekt bij het aan het licht brengen en vervolgen van een aantal geruchtmakende zaken, en verwelkomt de invoering van klokkenluidersregelingen; benadrukt dat de recente onthulling van corruptie op hoog niveau aantoont dat de strijd tegen corruptie moet worden voortgezet en dat de inspanningen hiertoe hun vruchten afwerpen; erkent dat Oekraïne opmerkelijk succes heeft geboekt bij het onderzoek naar en de vervolging van corruptie; benadrukt dat een solide en onomkeerbare staat van dienst op het gebied van onderzoeken, vervolgingen en definitieve veroordelingen in zaken van corruptie op hoog niveau van essentieel belang blijft; waarschuwt dat elke terugval in de hervormingen ter bestrijding van corruptie het vertrouwen van het publiek en het integratieproces van Oekraïne in Europa ernstig zou ondermijnen;

57. is ingenomen met de grootschalige aanwerving van nieuwe werknemers bij het nationale bureau voor corruptiebestrijding van Oekraïne (NABU) en het gespecialiseerde openbaar ministerie voor corruptiebestrijding (SAPO); is voorts ingenomen met de goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie van het NABU en de start van de werkzaamheden met betrekking tot de institutionele ontwikkelingsstrategie van het SAPO;

58. wijst op het cruciale werk dat wordt verricht door belangrijke instellingen voor corruptiebestrijding, zoals het NABU, evenals de inspanningen van het maatschappelijk middenveld om de onafhankelijkheid van instanties voor corruptiebestrijding te handhaven en hun efficiëntie te vergroten; is ingenomen met de

benoeming van de internationale leden van de selectiecommissie voor het SAPO, maar uit zijn bezorgdheid over de aan de orde gestelde ethische kwesties met betrekking tot een van de Oekraïense leden; is ingenomen met de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt bij het interviewen van kandidaten door middel van een nauwgezet, onafhankelijk, inclusief en transparant proces voor het hooggerechtshof voor corruptiebestrijding door de openbare raad van internationale deskundigen en de hoge kwalificatiecommissie voor rechters;

59. dringt erop aan dat de Oekraïense autoriteiten de institutionele en operationele onafhankelijkheid van het NABU en het SAPO waarborgen; verwerpt elke vorm van politieke inmenging, instrumentalisering of intimidatie ten aanzien van instanties voor corruptiebestrijding, waaronder ongerechtvaardigde inspecties, vervolgingen of operationele beperkingen, en eist dat onmiddellijk een einde wordt gemaakt aan de ongepaste druk van veiligheids- en inlichtingendiensten, waaronder de SBU; benadrukt dat het vrijwaren van het NABU en het SAPO een essentiële voorwaarde is voor de rechtsstaat, het EU-toetredingsproces van Oekraïne en het geloofwaardige gebruik van internationale steun;

60. herhaalt dat het nationale agentschap voor corruptiebestrijding zijn procedures voor de controle van vermogensverklaringen moet verbeteren en zijn inspanningen moet richten op hoge ambtenaren in sectoren die als risicovol zijn aangemerkt; dringt er bij Oekraïne op aan de hervorming van het agentschap voor de ontneming en het beheer van activa volledig door te voeren, met inbegrip van de benodigde statuten; betreurt dat rechtshandhavingsinstanties, uitgezonderd de gespecialiseerde instanties voor corruptiebestrijding, beperkte vooruitgang hebben geboekt bij het verbeteren van hun staat van dienst op het gebied van corruptiebestrijding;

61. juicht het toe dat Oekraïne lid is van de werkgroep omkoping van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, hetgeen een positieve stap is in de richting van volwaardig lidmaatschap en een verdere bevestiging is van de inzet van Oekraïne voor internationale normen inzake transparantie en goed bestuur; neemt kennis van de vooruitgang die Oekraïne heeft geboekt bij de uitvoering van de wetgeving ter bestrijding van omkoping bij internationale transacties als teken van de integratie van het land in de mondiale gemeenschap van verantwoordelijke economische actoren, en moedigt Oekraïne aan zijn inspanningen voort te zetten om deze vooruitgang te bestendigen;

62. wijst nogmaals op het belang van voortdurende bestrijding van de georganiseerde misdaad; dringt er bij Oekraïne op aan extra inspanningen te leveren om de strijd tegen oplichting en onlinefraude op te voeren;

VII. Fundamentele vrijheden en mensenrechten

63. spreekt zijn waardering uit voor de inzet van Oekraïne om de grondrechten te handhaven ondanks de aanhoudende Russische agressie, en prijst met name het actieplan voor nationale minderheden; moedigt Oekraïne aan om een gestructureerde en constructieve dialoog te blijven voeren met de naburige lidstaten over de rechten van leden van nationale minderheden, in overeenstemming met de Europese normen en de aanbevelingen van de Commissie van Venetië; waardeert de inspanningen van de Oekraïense autoriteiten om het onderwijssysteem te hervormen en spreekt de hoop uit dat de bepalingen van de onderwijswet, die in 2027 van kracht worden, geen afbreuk zullen doen aan het recht van minderheden op onderwijs in hun moedertaal;

64. verzoekt Oekraïne zich te blijven inzetten voor de vrijheid van meningsuiting en de onafhankelijkheid van de media; vraagt Oekraïne erover te waken dat de beperkingen in het kader van de staat van beleg strikt noodzakelijk en evenredig zijn; dringt aan op een snel, onafhankelijk en doeltreffend onderzoek naar gevallen van intimidatie en directe pesterijen, alsook naar indirecte vormen van druk op journalisten en media-instellingen; herinnert aan de cruciale rol van toereikende financiering voor het waarborgen van de onafhankelijkheid van de publieke omroep, zodat deze zijn rol kan vervullen zoals vastgelegd in de Oekraïense wetgeving, en roept de Oekraïense autoriteiten op ervoor te zorgen dat de inhoud die door de met overheidsmiddelen gefinancierde media wordt geproduceerd, een afspiegeling vormt van het politieke en maatschappelijke pluralisme in Oekraïne;

65. moedigt de goedkeuring van wetsontwerp nr. 13597 aan ter versterking van wettelijke bescherming tegen discriminatie, haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen op grond van ras, huidskleur, politieke, religieuze en andere overtuigingen, gender, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, nationaliteit, etnische, sociale of buitenlandse afkomst, leeftijd, gezondheidstoestand, handicap, gezins- en eigendomsstatus, gezinsrechten en -verantwoordelijkheden, verblijfplaats, taal, beroep of op andere gronden, in overeenstemming met de verbintenissen van Oekraïne in het kader van de associatieovereenkomst en het EU-toetredingsproces;

66. is ingenomen met de voortdurende inspanningen van Oekraïne om zijn civiele wetgeving te moderniseren; onderstreept hoe belangrijk het is ervoor te zorgen dat dergelijke hervormingen volledig in overeenstemming zijn met de EU-normen inzake gelijkheid en non-discriminatie, met inbegrip van de bescherming van de rechten van vrouwen en lhbtiq+-personen; is ingenomen met de recente uitspraak van de hoogste rechterlijke instantie van Oekraïne waarin een paar van hetzelfde geslacht wordt erkend als een feitelijk gezin; dringt aan op de goedkeuring van wetsontwerp nr. 9103 over de

wettelijke erkenning van geregistreerde partnerschappen in Oekraïne;

67. spreekt zijn waardering uit voor de kritische blik en de inzet van het Oekraïense maatschappelijk middenveld, die ertoe hebben geleid dat Oekraïense wetgevers hebben toegezegd de ontwerpwijzigingen van het burgerlijk wetboek in te trekken, op grond waarvan rechterlijke instanties in uitzonderlijke gevallen kindhuwelijken voor meisjes van 14 jaar zouden hebben mogen goedkeuren; dringt er bij de Verchovna Rada op aan ervoor te zorgen dat deze bepalingen inderdaad permanent worden ingetrokken;

68. roept Oekraïne op over te gaan tot de goedkeuring van de vastgelopen wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens;

69. is ingenomen met de goedkeuring van een strategie voor de-institutionalisering en met de werkzaamheden op het gebied van de hervorming van de toegankelijkheids- en rehabilitatiediensten; benadrukt echter dat er snel wetgeving inzake de rehabilitatie van personen met een handicap moet worden aangenomen en dat ervoor moet worden gezorgd dat deze inclusieve hervormingen ook op lokaal en gemeenschapsniveau doordringen;

70. neemt kennis van de goedkeuring van de wet die orthodoxe parochies in Oekraïne toestaat zich los te maken van het Patriarchaat Moskou en vrij te kiezen voor aansluiting bij een andere hiërarchie; merkt op dat Roemeense orthodoxe parochies in Oekraïne in augustus 2024 een aanvraag hebben ingediend tot erkenning van de religieuze vereniging “Roemeens-Orthodoxe Kerk in Oekraïne” waarbij Roemeense orthodoxe parochies die zich willen losmaken van het Patriarchaat Moskou zich kunnen aansluiten; roept de Oekraïense autoriteiten op om de religieuze organisatie “Roemeens-orthodoxe kerk in Oekraïne” onverwijld te registreren;

VIII. Rol van het maatschappelijk middenveld

71. prijst het Oekraïense maatschappelijk middenveld voor het feit dat het actief blijft, ondanks de moeilijkheden waarmee het in oorlogstijd te kampen heeft; dringt er bij de Oekraïense autoriteiten op aan te zorgen voor systematisch en zinvol overleg met het maatschappelijk middenveld en de sociale partners, erover te waken dat de van hen ontvangen input naar behoren in aanmerking wordt genomen, en elke vorm van politieke druk op maatschappelijke organisaties tegen te gaan; roept Oekraïne op de wet inzake beroepen van burgers aan te nemen om goed bestuur en burgerparticipatie te waarborgen; erkent het belang van het maatschappelijk middenveld voor het vergroten van de veerkracht van het Oekraïense volk tijdens de oorlog en benadrukt de cruciale rol die het maatschappelijk middenveld bij het duurzame naoorlogse herstel van Oekraïne moet spelen;

72. is ingenomen met het gebruik van instrumenten voor e-democratie, waaronder elektronische verzoekschriften en open brieven, en is voorstander van meer gestructureerde en geïnstitutionaliseerde vormen van maatschappelijke betrokkenheid, ook voor diasporagemeenschappen;

73. verzoekt de Commissie het maatschappelijk middenveld en andere relevante maatschappelijke organisaties en instellingen in Oekraïne systematisch te betrekken bij de vormgeving en monitoring van financiële steun van de EU en bij hervormingen;

74. is ingenomen met de bijdrage van Europese en internationale niet-gouvernementele organisaties aan de uitwisseling van ervaringen met en de ondersteuning van het Oekraïense maatschappelijk middenveld, en met name met hun inzet bij het tegengaan van Russische desinformatiecampagnes die gericht zijn tegen Oekraïne en Oekraïners binnen de EU; dringt aan op verdere versterking van de samenwerking met deze organisaties om de grondrechten te beschermen, de informatieweerbaarheid te versterken en een geloofwaardig openbaar debat te ondersteunen;

IX. Integratie van de eengemaakte markt

75. benadrukt hoe belangrijk het is om de geleidelijke integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt van de EU te versnellen, wat economische voordelen oplevert voor beide partijen, zowel Oekraïne als de lidstaten; onderstreept dat dit een cruciaal onderdeel is van de economische steun van de EU bij de strijd tegen de Russische agressie en bij het voorbereiden van de Oekraïense industrie op het functioneren onder de voorwaarden van de eengemaakte markt van de EU; beveelt aan dat Oekraïne de tien prioriteiten volgt zoals die zijn uiteengezet in het prioritaire actieplan voor een diepe en brede vrijhandelszone tussen de EU en Oekraïne;

76. verzoekt de Commissie en de lidstaten rekening te houden met de nauwe banden tussen de wederopbouw en de toekomstige integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt van de EU; benadrukt dat het wederopbouwplan maatregelen moet omvatten om de afstemming van de regelgeving te bevorderen en investeringen in kritieke infrastructuur, vervoersnetwerken en spoorverbindingen te ondersteunen, waardoor de naleving van de normen van de eengemaakte markt wordt vergemakkelijkt en de handels- en economische samenwerking met de lidstaten wordt versterkt;

77. is ingenomen met het feit dat Oekraïne sinds januari 2026 deel uitmaakt van de “roaming tegen thuistarief”-zone van de EU, wat voor de Oekraïense bevolking een van de meest tastbare en direct merkbare voordelen van het toetredingsproces van hun land tot de EU zal opleveren;

78. is verheugd dat Oekraïne meer inspanningen levert om zijn standpunten af te stemmen op die van de EU en de

Wereldhandelsorganisatie; pleit voor nauwe afstemming met de EU bij internationale handelsbesprekingen, met name met het oog op de geleidelijke integratie van Oekraïne in de eengemaakte markt van de EU en de versterking van zijn deelname aan mondiale waardeketens;

X. Samenwerking inzake defensie

79. erkent dat de Oekraïense defensie-industrie een cruciale en aanvullende schakel is geworden binnen de Europese veiligheid, met name wat betreft de productiecapaciteit voor drones, in de praktijk beproefde innovaties op het gebied van onbemande systemen, elektronische oorlogsvoering en software voor het slagveld;

80. is dan ook verheugd over de intensievere samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie tussen Oekraïne en de EU en haar lidstaten, met name via de Europese Vredesfaciliteit, en dringt aan op een versterkte samenwerking in het kader van het SAFE-instrument (Optreden voor de veiligheid van Europa) en het programma voor de Europese defensie-industrie (EDIP) om tegemoet te komen aan de cruciale defensiebehoeften van Oekraïne en de integratie van de Oekraïense defensie-industrie in het industriële ecosysteem van de EU te vergemakkelijken; onderstreept het belang van de toetreding van Oekraïne tot het Europees Defensiefonds als geassocieerd land en dringt aan op een snel verloop van de vereiste onderhandelingen; is ingenomen met de oprichting van de taskforce EU-Oekraïne voor industriële samenwerking op defensiegebied en het BraveTechEU-initiatief; verzoekt de EU om de integratie van de defensietechnologische en industriële basis van Oekraïne in de EDTIB te ondersteunen, onder meer via het EDIP en het toekomstige Europees Fonds voor Concurrentievermogen; erkent dat de Oekraïense deskundigheid op het slagveld opnieuw is gebleken in het Midden-Oosten bij de verdediging van de Golfstaten; herhaalt dat Oekraïne het meest ervaren leger in Europa heeft;

81. benadrukt het strategische belang van de organisatie van regelmatige gezamenlijke militaire oefeningen en de geleidelijke integratie van Oekraïne in door de EU geleide opleidings- en operationele kaders, als middel om de paraatheid, interoperabiliteit met Europese troepen en afstemming op de NAVO-normen te verbeteren; dringt daarnaast aan op meer gezamenlijke investeringsinitiatieven van de Unie en Oekraïne in de defensie-industrie, waaronder de gezamenlijke ontwikkeling en productie van militair materieel, wat de zelfverdedigingscapaciteit van Oekraïne zou versterken; dringt aan op duurzame maatregelen om de banden tussen de Oekraïense en Europese defensietechnologische en -industriële basis te verstevigen, strategische afhankelijkheden te verminderen en bij te dragen aan de veiligheid en stabiliteit op het Europese continent op de lange termijn;

82. benadrukt dat het van strategisch belang is de militaire mobiliteit te vergroten om de defensie en weerbaarheid van Oekraïne te

ondersteunen en te zorgen voor de snelle inzet van uitrusting en humanitaire hulp aan Oekraïense strijdkrachten; onderstreept de cruciale rol van de kuststaten van de Zwarte Zee en de landen aan de oostgrens bij het faciliteren van veilige doorvoerroutes, het vooraf positioneren van materieel en gezamenlijke operationele coördinatie met Oekraïne; verzoekt de Commissie en de lidstaten de infrastructuur, interoperabiliteit en logistieke kaders in deze regio's te versterken, onder meer door middel van gezamenlijke oefeningen en gerichte investeringen, teneinde de operationele capaciteiten van Oekraïne te vergroten, zijn territoriale integriteit te versterken en verdere agressie te ontmoedigen;

83. is ingenomen met de goedkeuring van de strategie inzake veteranenbeleid 2030 van Oekraïne; benadrukt het belang van de doeltreffende re-integratie van Oekraïense oorlogsveteranen in de samenleving als belangrijk onderdeel van het herstel en de sociale cohesie van Oekraïne op lange termijn; wijst op het toenemende aantal veteranen met een handicap en de noodzaak om de uitvoering van toegankelijkheidsbeleid en de rechten van personen met een handicap te versterken; verzoekt de EU en haar lidstaten in dit verband steun aan Oekraïne te verlenen; erkent de strategische waarde van de ervaring van Oekraïense veteranen voor de Europese veiligheid en defensie, met inbegrip van hun unieke knowhow op het gebied van moderne oorlogsvoering, zoals de afweer van onbemande systemen, veldgeneeskunde en evacuatie van slachtoffers in hevige conflicten; onderstreept dat hun kwetsbaarheid voor sociale marginalisering en vijandige manipulatie, onder meer door de Russische Federatie, moet worden voorkomen;

84. verzoekt de Commissie passende kaders te ontwikkelen om de unieke oorlogservaringen van Oekraïne op het gebied van civiele bescherming, de veerkracht van kritieke infrastructuur, de bestrijding van desinformatie en het bestuur in tijden van grootschalige militaire agressie te integreren in het paraatheids-, weerbaarheids- en veiligheidsbeleid van de Unie;

85. onderkent dat niet-EU-landen en internationale partners sinds het begin van de grootschalige invasie door de Russische Federatie in 2022 aanzienlijke politieke, financiële, humanitaire en militaire steun aan Oekraïne hebben verleend; benadrukt dat deze brede coalitie van steun een uiting is van de gezamenlijke inzet om het internationaal recht en de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties te handhaven; wijst in dit verband op de belangrijke bijdrage van de Verenigde Staten, die meer dan 66,9 miljard USD aan militaire bijstand hebben verstrekt; wijst daarnaast op de belangrijke rol van het Verenigd Koninkrijk, Canada, Japan, Noorwegen, Nieuw-Zeeland en Australië, die zich hebben aangesloten bij de internationale sancties tegen de Russische Federatie en hebben bijgedragen aan de militaire steun aan Oekraïne en de opleiding van personeel, alsook aan humanitaire en macrofinanciële bijstand aan Oekraïne; wijst op de belangrijke hulp

die Turkije heeft geboden, onder meer in de vorm van militaire en humanitaire steun en diplomatieke inspanningen; spreekt voorts zijn waardering uit voor de humanitaire hulp die Republiek Moldavië heeft geboden, waarmee het blijk heeft gegeven van regionale solidariteit in het licht van de aanhoudende Russische agressie;

XI. Regionale samenwerking en goede nabuurschapsbetrekkingen

86. is ingenomen met de bijlegging van het geschil tussen Oekraïne en Hongarije (en Slowakije) over de onderbroken leveringen van Russische olie via de Droezjba-pijpleiding; benadrukt dat er in Hongarije of Slowakije geen tekort op de markt was als gevolg van het geschil, gezien de direct beschikbare alternatieve transportmogelijkheden via de Adria-pijpleiding, die bovendien het voordeel hebben dat daarmee de Russische economie niet wordt ondersteund; merkt op dat Hongaarse bedrijven sinds het begin van de Russische agressie tegen Oekraïne meer Russische energie hebben ingevoerd, hetgeen in strijd is met het EU-beleid; merkt op dat de brandstofprijzen in Hongarije boven het Europese gemiddelde liggen en dat de argumenten voor hogere kosten als gevolg van het gebruik van de Adria-pijpleiding verzonnen waren;

87. benadrukt dat alle lidstaten, en niet alleen de Hongaarse en Slowaakse regeringen, de verplichting hebben om hun afhankelijkheid van Russische energievoorzieningen en -infrastructuur geleidelijk af te bouwen;

88. veroordeelt het eerdere optreden van de Hongaarse rechtshandhavingsinstanties bij de detentie van het personeel van de Oekraïense Osjadbank en de inbeslagneming van contant geld en goud, waar de Hongaarse douane vooraf naar behoren toestemming voor had verleend; is ingenomen met de onlangs bereikte oplossing van het geschil;

XII. Sociaal-economische hervormingen

89. prijst de goedkeuring door Oekraïne van de hervorming van het openbaar bestuur en de voortdurende praktische integratie van Oekraïne in de bestuursstructuren en economische, regelgevings- en veiligheidskaders van de EU; spoort de Oekraïense regering aan om een systemische aanpak te hanteren bij de hervorming van het openbaar bestuur en het beheer van overheidsfinanciën en daarbij te zorgen voor afstemming op de bestaande routekaart, en om de efficiëntie te verbeteren; is ingenomen met de goedkeuring van de hervormingsstrategie voor het beheer van de overheidsfinanciën voor 2026-2030 en moedigt de snelle afronding en goedkeuring aan van de strategie voor de hervorming van het openbaar bestuur voor 2026-2030; looft het succes van het programma Create Ukraine, dat, voortbouwend op de ervaringen die in Litouwen zijn opgedaan, jonge Oekraïners met waardevolle internationale ervaring helpt om aan de slag te gaan in de Oekraïense publieke sector; moedigt de

uitbreiding van deze en soortgelijke initiatieven aan om professionals terug naar Oekraïne te halen en zo bij te dragen aan de toetreding van het land tot de EU en de wederopbouw na de oorlog;

90. is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt bij de hervorming van het Oekraïense bureau voor economische zekerheid en het Oekraïense agentschap voor de ontneming en het beheer van vermogensbestanddelen; is voorts ingenomen met de benoeming van het hoofd van de nationale douanedienst van Oekraïne en benadrukt hoe belangrijk het is vooruitgang te boeken bij de douanehervorming;

91. wijst op de positieve bevindingen in de meest recente verslagen van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds, die wijzen op de economische veerkracht van Oekraïne en de vooruitgang op het gebied van macro-economische stabilisatie, ondanks de aanhoudende oorlog; is verheugd over de recente goedkeuring van het programma van het Internationaal Monetair Fonds ter waarde van 1,8 miljard USD en de daarmee verband houdende hervormingen; dringt er bij Oekraïne op aan snel werk te maken van de uitvoering van de hervormingen;

92. herhaalt zijn oproep aan Oekraïne en de lidstaten om nauw samen te werken om de potentiële economische participatie van de Oekraïense vluchtelingen en de diasporagemeenschap ten volle te benutten en zo de veerkracht en inclusiviteit van het huidige en toekomstige proces van economisch herstel en wederopbouw van Oekraïne te waarborgen; verzoekt de Commissie concrete voorstellen in dit verband te doen; merkt op dat de richtlijn tijdelijke bescherming[8], die meer dan 4 miljoen Oekraïners in de EU een wettelijke status verleende, in maart 2027 afloopt; dringt er bij de EU, haar lidstaten en Oekraïne op aan te werken aan een gecoördineerd, geharmoniseerd en goed gecommuniceerd beleid, dat zekerheid zou bieden aan Oekraïners die zich voorbereiden op terugkeer of legale trajecten overwegen om in gastlanden te blijven;

93. benadrukt dat de wederopbouw van Oekraïne en de daarmee samenhangende voorbereidende plannen nauw moeten aansluiten bij de hervormingen in het kader van de EU-toetreding en dat sociale rechtvaardigheid, duurzaamheid, transparantie en inclusieve lokale zeggenschap daarbij leidende beginselen moeten zijn; benadrukt voorts dat de wederopbouw van Oekraïne gebaseerd moet zijn op een solide rechtsstaat, transparant bestuur en democratische inclusie; beklemtoont dat justitiële hervormingen, inspanningen op

---

8 Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001, blz. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj).

het gebied van corruptiebestrijding en verbeteringen van het openbaar bestuur niet alleen voorwaarden zijn voor toetreding tot de EU, maar ook van fundamenteel belang zijn om investeringen aan te trekken en het vertrouwen tussen de partners en burgers van Oekraïne te herstellen; dringt erop aan dat bij alle wederopbouwinspanningen wordt gekozen voor een genderbewuste aanpak en onder meer ook voor een grotere vertegenwoordiging van vrouwen en minderheden in besluitvormingsprocessen, teneinde een zo groot mogelijk effect en duurzaamheid op de lange termijn te waarborgen;

94. benadrukt dat het cohesiebeleid van de EU, als belangrijkste instrument ter bevordering van de economische, sociale en territoriale eenheid, van essentieel belang is voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het regionaal beleid van de EU en voor de verdieping van de samenwerking tussen regio's van de EU en Oekraïne; dringt erop aan dat dit beleid volledig in aanmerking wordt genomen in het kader van regionale en nabuurschapssamenwerking;

95. benadrukt het toenemende belang van Oekraïne als strategische partner voor de Europese Unie bij de levering van belangrijke materialen en kritieke grondstoffen, waaronder landbouwproducten zoals granen, oliehoudende zaden en plantaardige oliën, alsook lithium, titaan en andere minerale hulpbronnen die essentieel zijn voor de groene en de digitale transitie; dringt aan op transparantie, publieke verantwoording en waarborgen voor de nationale belangen bij alle privatiserings- en investeringsprocessen; merkt op dat een aanzienlijk deel van deze kritieke hulpbronnen zich bevindt in gebieden die tijdelijk door de Russische Federatie worden bezet; benadrukt daarom de noodzaak van versterkte solidariteit van de EU met Oekraïne bij de bescherming van zijn natuurlijke hulpbronnen, landbouwcapaciteit en territoriale integriteit;

96. is ingenomen met de inspanningen om de tripartiete sociale dialoog in Oekraïne te verbeteren, onder meer met de steun van de onlangs ondertekende partnerschapsovereenkomst met de EU en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO); dringt erop aan dat tijdens het volledige pre-toetredingsproces de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten en alle relevante IAO-verdragen worden geëerbiedigd; verzoekt Oekraïne door te gaan met de aanpassing van arbeidsnormen, met name wat vrijheid van vergadering en sociale dialoog betreft; benadrukt dat uitvoerig overleg met de vakbonden en het maatschappelijk middenveld noodzakelijk is en beveelt aan op dit gebied rekening te houden met de deskundigheid van de IAO; dringt er bij Oekraïne en de Commissie op aan om bij het uitstippelen, doorvoeren en monitoren van sociaal-economische hervormingen samen te werken met de belangrijkste sociale partners, waaronder onafhankelijke vakbonden, en erkent tegelijkertijd dat hervormingsmaatregelen nodig zijn om het ondernemingsklimaat en de werking van de markteconomie te

verbeteren; roept op tot meer aandacht voor maatregelen om marktverstoringen te corrigeren en voor maatregelen op het gebied van sociale bescherming;

97. neemt kennis van berichten over staatsinmenging in vakbondsaangelegenheden, waaronder de inbeslagneming van vakbondseigendom; dringt aan op de teruggave van in beslag genomen vakbondsactiva; verzoekt de Oekraïense autoriteiten erover te waken dat vakbondsleden hun mandaat vrijelijk kunnen uitoefenen en dringt aan op volledige rechtsbescherming tegen anti-vakbondspraktijken; dringt er bij de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden op aan om actief toezicht te houden op de stand van zaken met betrekking tot arbeidsrechten in Oekraïne, in nauwe samenwerking met het Europees Verbond van Vakverenigingen en de IAO;

98. pleit voor aanhoudende inspanningen om het kapitaalverkeer te liberaliseren, onder meer door afstemming op de verordening betreffende de gemeenschappelijke eurobetalingsruimte[9], en om de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering op te voeren;

99. stelt tot zijn tevredenheid vast dat het meerlagig bestuur in Oekraïne goed functioneert; juicht het toe dat er, in overeenstemming met de vereisten voor EU-toetreding, vooruitgang is geboekt bij het bevorderen van decentralisatie; dringt aan op verdere hervormingen met het oog op de versterking van het lokaal zelfbestuur in overeenstemming met de beginselen van het Europees Handvest inzake lokale autonomie;

100. juicht het toe dat Oekraïne heeft voldaan aan 63 van de 68 hervormingsvoorwaarden uit het Oekraïneplan, die oorspronkelijk bedoeld waren om na afloop van de oorlog te worden uitgevoerd maar toch al tijdens de oorlog zijn gerealiseerd, waardoor er 26,8 miljard EUR kon worden uitbetaald in 2025; dringt aan op aanhoudende uitvoeringsinspanningen, overeenkomstig Verordening (EU) 2024/792[10], vooral om Oekraïne aan te sporen zijn wetgeving aan te passen aan de EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten;

101. prijst het cruciale werk dat de Oekraïense gezondheidsdiensten, en met name Oekraïense verpleegkundigen, gedurende de hele oorlog dag in dag uit verrichten; merkt op dat een groot deel van de

---

9 Verordening (EU) nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro's en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009 (PB L 94 van 30.3.2012, blz. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/260/oj).

10 Verordening (EU) 2024/792 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot instelling van de faciliteit voor Oekraïne (PB L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

werknemers in de publieke zorgsector een minimumloon ontvangt, dat momenteel 6 658 UAH netto bedraagt; herinnert eraan dat het feitelijke bestaansminimum voor één persoon, zoals berekend door het ministerie van Sociaal Beleid in december 2025, 10 979 UAH bedraagt; benadrukt voorts de noodzaak om een specifieke en redelijke regulering van de werklast van verpleegkundigen in te voeren;

XIII. Energie, vervoer en duurzame ontwikkeling

102. is verheugd over de aanzienlijke vooruitgang die is geboekt bij de hervormingen in de energiesector en bij de afstemming van Oekraïne op de doelstellingen van de Europese Green Deal en de Clean Industrial Deal, en spreekt zijn waardering uit voor de goede vooruitgang die Oekraïne boekt bij de uitvoering van zijn nationale energie- en klimaatplan, ondanks de grootschalige vernietiging van de Oekraïense energie-infrastructuur door Rusland; benadrukt dat bij de afstemming op EU-initiatieven, waaronder de Europese Green Deal en de Clean Industrial Deal, rekening moet worden gehouden met de onmiddellijke wederopbouwbehoeften, het economische concurrentievermogen en de voorzieningszekerheid op lange termijn van Oekraïne;

103. verzoekt de EU en haar lidstaten de steun voor het energiesysteem van Oekraïne op te voeren, en benadrukt dat een grotere veerkracht in Oekraïne rechtstreeks bijdraagt aan de bredere energiezekerheid van Europa; benadrukt dat aanhoudende en voorspelbare energiesteun voor Oekraïne van essentieel belang is om de veerkracht van de burgerbevolking, de economische stabiliteit en de continuïteit van kritieke diensten te waarborgen te midden van de aanhoudende aanvallen en in de aanloop naar de komende winter; verzoekt de Commissie de wederopbouw van de energiesector als prioriteit aan te merken en over te stappen van ad-hocnoodhulp naar langetermijnmechanismen voor herstel, bescherming en modernisering van de energiesector;

104. benadrukt dat Oekraïne een aanzienlijk potentieel heeft om energie en energie-intensieve producten te leveren aan de rest van Europa; roept op tot een snellere integratie van Oekraïne in de energiemarkt van de EU, als een van de factoren die bijdragen aan de veiligheid van de Unie, onder meer door synchronisatie van de regelgeving en investeringen in hernieuwbare energiebronnen; dringt aan op de verdere uitbouw van energieverbindingen met naburige lidstaten en regionale partners, zoals de Republiek Moldavië, met het oog op de verdere integratie van Oekraïne in de energiemarkt van de EU; verzoekt de Commissie en de lidstaten meer te investeren in de uitbreiding en modernisering van grensoverschrijdende energie-interconnecties met Oekraïne en transmissienetwerken verder te integreren en te harmoniseren als belangrijke voorbereidende stap naar de integratie van Oekraïne in de interne energiemarkt van de EU;

105. wijst op het strategische belang van een toekomstige overeenkomst voor de verkoop van twee VVER-1000-kernreactoren van Bulgarije aan Oekraïne als voorbeeld van een verdergaande samenwerking op energiegebied, en merkt bovendien op dat dit zal bijdragen aan de energiezekerheid van Oekraïne; benadrukt het potentieel van dit project om de regionale energieverbindingen te versterken en de integratie van het Oekraïense energiesysteem in het energiesysteem van de EU te bevorderen; moedigt de verdere ontwikkeling aan van gezamenlijke initiatieven op gebieden zoals energie-infrastructuur, waaronder hoogspanningsleidingen en energieopslag, alsook de verbetering van intermodale vervoersverbindingen, teneinde de toeleveringsketens, de logistiek en de handel tussen beide landen en in het bredere Zwarte Zeegebied te vergemakkelijken;

106. neemt nota van de door Oekraïne ingediende verzoeken om een tijdelijke uitzondering op grond van overmacht bij de invoering van het mechanisme voor koolstofgrensaanpassing of daarmee samenhangende maatregelen, rekening houdend met de gevolgen van de Russische aanvalsoorlog voor het vermogen van Oekraïne om de koolstofvoetafdruk van zijn industrieën te verkleinen; moedigt de Commissie aan om overleg te voeren met het oog op het vinden van voor beide partijen aanvaardbare tijdelijke oplossingen in dit verband;

107. dringt er bij Oekraïne op aan de wederopbouw aan te grijpen om het land beter dan voorheen op te bouwen door waar mogelijk gebruik te maken van de meest klimaatvriendelijke technologieën en de meest kosteneffectieve en betrouwbare oplossingen voor de Oekraïense energiesector, te investeren in hernieuwbare energiebronnen en energie-efficiëntie, en de impact op het milieu in de gehele productieketen tot een minimum te beperken; is ingenomen met de voortdurende inspanningen van de Commissie op dit gebied om de hervorming van de energiesector in Oekraïne te ondersteunen; verzoekt de Commissie en de Oekraïense autoriteiten strategisch gebruik te maken van de middelen in het kader van de faciliteit voor Oekraïne om prioriteit te geven aan investeringen in hernieuwbare energiebronnen; dringt aan op voortgang bij de uitvoering van bestaande toezeggingen in het kader van het Oekraïneplan en de pakketten voor de Energiegemeenschap, waaronder de opsplitsing van regionale energiedistributiebedrijven;

108. is ingenomen met de inspanningen van Oekraïne om zijn vervoersbeleid in overeenstemming te brengen met het EU-acquis en de connectiviteit met de Unie te versterken; benadrukt het belang van de uitvoering van de nationale vervoersstrategie en de strategie voor de ontwikkeling en uitbreiding van de grensinfrastructuur met de EU-lidstaten en Moldavië; dringt erop aan dat de duurzame modernisering van de infrastructuur voor spoorwegen, wegen, havens en grensovergangen wordt versneld, in overeenstemming met de TEN-T-prioriteiten; roept Oekraïne op de spoorweghervormingen versneld door te voeren, waaronder de

aanpassing aan het EU-acquis inzake spoorwegveiligheid en -interoperabiliteit;

109. benadrukt tegelijkertijd dat de naleving van milieunormen bij de uitvoering van energie- en vervoersprojecten van cruciaal belang is om vooruitgang te boeken met de hervormingsagenda die nodig is voor het traject van Oekraïne naar EU-lidmaatschap; wijst erop dat het belangrijk is dat de EU Oekraïne helpt om bij de wederopbouw beter te bouwen op basis van milieu- en sociale duurzaamheid; verzoekt de EU en haar lidstaten de steun aan Oekraïne, in de vorm van zowel financiële middelen als deskundigheid, op te voeren om de aanpassing van het land aan het milieuacquis van de EU te bespoedigen;

110. benadrukt dat Oekraïne nog steeds wordt geconfronteerd met aanzienlijke milieugerelateerde uitdagingen, die nog zijn verergerd door de aanhoudende oorlog; merkt op dat het voortduren van het conflict blijft zorgen voor ernstige nadelige gevolgen voor het milieu, waaronder bodem- en waterverontreiniging, aantasting van ecosystemen en toenemende druk op natuurlijke hulpbronnen; uit zijn bezorgdheid over het daaruit voortvloeiende verlies aan biodiversiteit, waaronder schade aan ecosystemen van bossen, steppen en wetlands; benadrukt dat milieubescherming en duurzaamheid in de herstel- en wederopbouwinspanningen moeten worden meegenomen; dringt aan op versterkt milieubeheer, verbeterde monitoringsystemen en een doeltreffende uitvoering van de procedures voor milieueffectbeoordeling en strategische milieubeoordeling, in overeenstemming met het EU-acquis uit hoofde van hoofdstuk 27;

111. uit zijn bezorgdheid over de ontwikkeling van windturbineparken in beschermde hooglandgebieden van de Karpaten in het westen van Oekraïne, met name de geplande installatie van dertig turbines op de berg Roena; onderstreept dat windenergie een veiliger en duurzamer alternatief vormt voor fossiele brandstoffen en roept Oekraïne op zijn grote potentieel voor de ontwikkeling van windenergie buiten beschermde gebieden na te streven; benadrukt dat de productie van groene energie en natuurbehoud in Oekraïne elkaar niet hoeven uit te sluiten, omdat er al andere gebieden zijn aangewezen voor de ontwikkeling van energie-infrastructuur, zonder unieke habitats en oerbossen, en met reeds bestaande toegangswegen;

112. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de aanslepende situatie in de kerncentrale van Zaporizja, die nog steeds onder illegale Russische controle staat en nog altijd aanzienlijke risico’s voor de nucleaire veiligheid en beveiliging inhoudt vanwege de voortdurende militaire activiteiten in de omgeving ervan; onderstreept dat de inzet van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie weliswaar essentieel is voor het waarborgen van nucleaire veiligheid en beveiliging, maar strikt technisch van aard moet blijven; benadrukt in dit verband dat een dergelijke betrokkenheid moet plaatsvinden met volledige

eerbiediging van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne, en niet mag worden opgevat als een aantasting van de rechtspositie van de faciliteit; herhaalt dat het belangrijk is de veilige exploitatie van de centrale te waarborgen in overeenstemming met de internationale normen voor nucleaire veiligheid en onder het legitieme gezag van Oekraïne;

113. herinnert eraan dat het in 2026 veertig jaar geleden is dat de kernramp in Tsjernobyl gebeurde, die nog altijd tot de ernstigste nucleaire ongevallen in de geschiedenis behoort; veroordeelt in krachtige bewoordingen de gerichte aanvallen van Rusland op het terrein van de kerncentrale van Tsjernobyl en de catastrofale schade aan het beschermingsschild daarvan, dat was gebouwd om radioactief materiaal in te dammen en nu zijn belangrijkste veiligheidsfunctie niet meer kan vervullen, waardoor ernstige risico's voor de nucleaire veiligheid ontstaan; merkt op dat de reparatiekosten worden geraamd op 500 miljoen EUR;

°

° °

114. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, en de regering en het parlement van Oekraïne.